Visies op een nationaalsocialistische democratie

Bogumil

Inleiding

Op het eerste gezicht zou men kunnen denken dat er geen plaats is voor democratie in het nationaalsocialisme; tegenwoordig worden Hitler en zijn leidende filosofie doorgaans voorgesteld als het archetypische tegengestelde van democratische waarden. Wat deze perceptie compliceert, zijn de gedachten en woorden van de nationaalsocialisten zelf – enerzijds vervloekten ze de democratie, anderzijds beweerden ze een ware, Germaanse democratie aan het Duitse volk te brengen. De nationaalsocialistische interpretatie van democratie, net als de Sovjet-interpretatie, werd gekenmerkt door een verschil in opvatting – voor hen lag democratie niet bij parlementen en partijen, maar bij meer traditionele vormen van volksbestuur, ontleend aan het Germaanse verleden. Toen activisten hun blauwdrukken schreven voor een mogelijk toekomstige nationaalsocialistische staat, spraken ze zelden over dictatuur – en vaker over stemmen, verkiezingen en representatieve regering, ontdaan van de franje van het burgerlijke westerse parlementarisme. Deze visie's van 'nationaalsocialistische democratie' zijn wat Bogumil van project ARPLAN met deze stukken heeft getracht te onderzoeken.

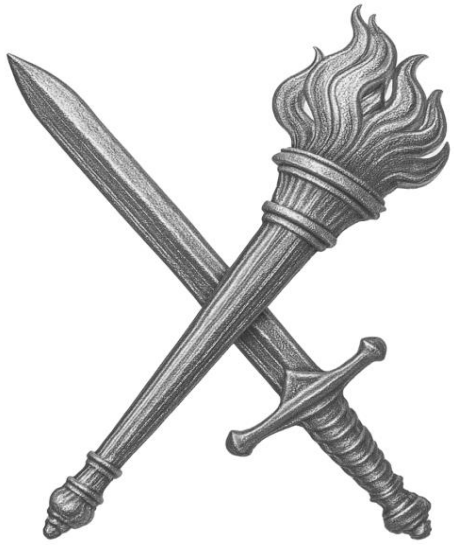

Index

Rudolf Jung	**3**
Parlement of raden?	4
De Duitse volksstaat	6
Gottfried Feder	**10**
De sociale staat	11
- Het huis van het volk	12
- De centrale raad	14
Adolf Hitler	**17**
Mein Kampf	18
Otto Wagener's Hitler: Memoires van een vertrouweling	20
Hitlers 'Tafelgesprekken'	22
William Joyce	**25**
Nationaalsocialisme nu	26
Otto Strasser	**33**
De Duitse socialistische staat	34
- I. Principiële zaken	34
- II. De vorm van de staat	35
- III. Bestuur	36
- IV. Provinciale onderverdeling	37
- V. Het standensysteem	38
Alfred Rosenberg	**44**
Mijn politieke testament	45

nationaalsocialistische NaSoBi bibliotheek

Rudolf Jung

Rudolf Jungs visie uit 1922 op een toekomstige representatieve, nationaalsocialistische radenstaat

Onze eerste visie is afkomstig uit Rudolf Jungs boek *Der nationale Sozialismus* uit 1922 (2e editie), het vroegste werk van nationaalsocialistische politieke filosofie dat een toekomstige nationaalsocialistische staat beschrijft, opgebouwd als een soort 'raden-nationalisme'. De onderstaande tekst heb ik vertaald uit twee afzonderlijke hoofdstukken van Jungs werk, 'Parlement of raden?' (*Parlament oder Räte?*) en 'De Duitse volksstaat' (*Der deutsche Volkstaat*). Het eerste hoofdstuk is voor de beknoptheid ingekort, het tweede is volledig opgenomen.

Rudolf Jung in de jaren dat hij zijn "Der nationale sozialismus" schreef

Parlement of raden?

Hoe was het in 1918? Het absolutisme – zo werd destijds verklaard – moest verdwijnen, de democratie zou zijn plaats innemen. Alleen al het feit dat niemand een Duits woord kon vinden om te beschrijven wat men verlangde, wees erop dat het doel tamelijk onduidelijk en vaag was. In wezen werd de autocratie van het individu, die al ernstig beperkt was door constitutionele instellingen, simpelweg vervangen door de veel meedogenlozere heerschappij van de grote partijen. En zelfs dan nog soms slechts ogenschijnlijk. De scepters rolden in het stof, de geldbuidel nam hun plaats in; in plaats van dynastieke machtsstrijden, die hier en daar nog met het algemeen welzijn verzoend moesten worden, verscheen de naakte zelfzucht van de partijen. De drang om aan de trog te vreten heeft de meest onhoudbare allianties tussen partijen teweeggebracht, waarin geen van beiden vertrouwen heeft in de ander, waarin elk voordeel zoekt ten opzichte van de ander. Het maakt hun niet uit of de staat, waarvan zij het leiderschap hebben toevertrouwd gekregen, als gevolg daarvan uiteenvalt, zolang de partijbelangen maar floreren…

…Elke methode wordt nagestreefd in een poging deze kwaal te verlichten, van eenheidspartijen hier tot onhoudbare partijallianties daar. Maar het is ongeneeslijk. Het systeem moet in plaats daarvan volledig worden omgevormd. Het huidige parlementarisme, met zijn eenkamerstructuur, heeft dringend aanvulling nodig met het oude Duitse systeem van vertegenwoordiging via de standen, een systeem dat veel beter past bij de aard van ons volk. Natuurlijk zal dit systeem niet verschijnen zoals het vroeger was, omdat de oude standen deels zijn veranderd of volledig zijn verdwenen. Niemand zou vandaag bijvoorbeeld het begrip ‘burgerdom’ voldoende kunnen belichamen. Maar er zijn beroeps groepen die ons een geschikte basis kunnen bieden voor een standenvertegenwoordiging, een vertegenwoordiging waarvan de moderne uitdrukkingsvorm het radensysteem is – waarmee we echter niet de Russische karikatuur bedoelen, want het concept van een radendictatuur is even onhoudbaar als elke dictatuur, dat wil zeggen tirannie. Maar het radenconcept zelf is goed, en het zal in de meest diverse vormen worden gerealiseerd binnen het politieke, intellectuele en economische leven! Maar ook hier moet men oppassen voor eenzijdigheid en overschatting. Er bestaan geen wondermiddelen; elke ziekte vereist verschillende remedies. Het leven is veelvoudig, en kleurrijk en veelvoudig zijn daarom ook zijn verschijningsvormen. Dus wij geloven niet dat het radensysteem alleen in staat is om de schade te helen die is toegebracht aan het lijdende lichaam van volk en staat. Maar het is ontegenzeggelijk in staat om sommige levensuitingen te vernieuwen, namelijk die binnen de economische sfeer. Elke beroepsgroep verenigt haar leden. De leden oefenen als collectief dan invloed uit via hun vertegenwoordigers op de onderneming waarin zij werkzaam zijn, evenals op alle ondernemingen als geheel, dat wil zeggen op het hele economische leven van de staat en het volk – oftewel op de nationale economie!

Dit zou geenszins politieke partijen overbodig maken. Ze zouden echter worden bevrijd van een hoop triviale rompslomp en zouden zich daardoor kunnen richten op grotere taken, meer culturele en staatsmanachtige; ze zouden zich beter kunnen wijden aan werkelijke filosofieën; en zo zouden ze ook minder teleurstellen. Klachten over de uitsluiting van dit of dat beroep, die vandaag maar al te gerechtvaardigd zijn, zouden wegvallen. Pas dan zou ons volk leren politiek te denken. Vrij en onbelemmerd, bevrijd van alle banden en onzuiverheden, zouden de grote oude perspectieven dan als kampioenen naar voren treden: kosmopolitisme (internationalisme, wereldburgerschap) aan de ene kant, volkdom (nationalisme) aan de andere kant. Ze strijden al eeuwen tegen elkaar. Sinds de Rooms-Katholieke Kerk voor het eerst haar arm over Duitse landen uitstrekte, begon de volkseigen ontwikkeling van onze staat en ons economische leven te worden uitgekleed. Romeins recht en kapitalisme zijn slechts de natuurlijke en noodzakelijke gevolgen van een reeds bestaande hoofdoorzaak, namelijk de ontduitsing van ons volksleven.

Het radenconcept is ingeroepen opdat we opnieuw kunnen oppakken waar de draad van onze ontwikkeling eeuwen geleden afbrak. Het zou absoluut moeten worden verankerd in de grondwet van de Duitse staat. Deze eis is opgenomen in onze leidende beginselen. “Oprichting van tweede parlementaire kamers op basis van beroepsvertegenwoordiging,” stellen ze. Dienovereenkomstig zou het parlement dus bestaan uit één kamer, waarin de politieke partijen hun vertegenwoordigers sturen, en een tweede, waarin de beroepsverenigingen hun vertegenwoordigers sturen.

In zijn werk *Voor een standenparlement* heeft dr. Paul Schrekker een plan geschetst voor zo’n kamer, dat we nu kort zullen bespreken. In zijn opvatting zouden verkiezingen moeten worden beslist op basis van een eenvoudige meerderheid (dat wil zeggen zonder evenredige vertegenwoordiging) volgens een systeem van beroepsstratificatie. Het hele staatsterrein zou slechts één kiesdistrict vormen, en zij die niet zelf werken, zoals aandeelhouders, zouden worden uitgesloten van het kiesproces.

De beslissing over welke van de twee parlementaire kamers de grotere rol zou spelen in het staatsleven kan gemakkelijk worden overgelaten aan toekomstige ontwikkelingen. De Duitser voelt instinctief een voorkeur voor beroepsvertegenwoordiging, zelfs bij de vorming van politieke partijen. Dit is het meest duidelijk in het Sudetenland. Daar is bijvoorbeeld een partij van het platteland (de Boerenbond), een Nationaalsocialistische Arbeiderspartij en, meer recentelijk, een Partij van Kleine Handelaren. Dit zijn beslist natuurlijkere entiteiten dan de “volks”partijen, die uiteindelijk niet werkelijk het hele volk vertegenwoordigen, maar slechts bepaalde groepen. Men zou nooit moeten willen lijken op meer dan men werkelijk is. Het simpele feit dat de beroepspartijen empirisch minder wrijvingspunten met elkaar hebben dan de zogenaamde volkspartijen zou ons enigszins aan het denken moeten zetten. Dit kan worden verklaard door het feit dat de volkspartijen centralistisch zijn, dat wil zeggen dat ze in hun diepste wezen in wezen on-Duitse entiteiten zijn. (De Nationaalsocialistische Arbeiderspartij is geen pure beroepspartij, maar ook geen volkspartij in de zin van de term zoals die tegenwoordig zo vaak wordt misbruikt.)

Natuurlijk moet de algehele structuur van alle vertegenwoordigende lichamen van onderaf worden opgebouwd. Naast de kamers hebben we een regering nodig die adviseert en bestuurt in coördinatie met hen. Duitse landen moeten worden geleid en bestuurd, maar niet geregeerd! Het leiderschapsconcept, dat ooit zijn uitdrukking vond in ons Duitse koningschap voordat het (verblind door valse glorie) ontaardde in Romeinse keizerlijke heerschappij, zal opnieuw opstaan!

In deze context zullen we nu die vraag bespreken die vandaag met zoveel lawaai en zo weinig begrip wordt bediscussieerd: “Vrijstaat (republiek) of monarchie?” De Germaanse staten en het oude Duitse Koninkrijk waren in hun aard meer republieken dan monarchieën. Zelfs het middeleeuwse Duitse Keizerrijk kon in zijn vroege dagen nog worden beschreven als een aristocratische republiek: de keurvorsten kozen (stemden) het staatshoofd uit de adel. Pas later, toen het Romeins-centralistische heerschappijconcept steeds dieper wortel schoot en uiteindelijk culmineerde in het absolute vorstendom, verscheen de staatsvorm die vandaag “monarchie” wordt genoemd. Als men ervoor kiest om een ware volksstaat met een koninklijk leiderschap een monarchie te noemen, dan is dat prima voor ons; het zou evengoed een republiek kunnen heten. Het is niet de naam die ertoe doet, maar de inhoud. Wij zien de kroon als een symbool; wij verwerpen echter de concepten van heerschappij en goddelijk recht. De leider mag best koning worden genoemd, dat is onbelangrijk; essentieel is dat hij zijn positie inneemt door de genade van het volk! …

De Duitse volksstaat

De historisch significante grondwettelijke verklaring die de partij op 21 oktober 1918 afleverde aan het Weense Landhaus, eindigde met de woorden: “Lang leve vrij, sociaal Groot-Duitsland!” (Zie “Documenten van het nationaalsocialisme”). Dit vrije, sociale Groot-Duitsland is de Duitse volksstaat van de toekomst, een toekomst die des te dichterbij zal zijn naarmate ons volk zich sneller kan bevrijden van de stortvloed aan internationaal-pacifistische retoriek en van elke vreemde – voornamelijk joodse – invloed waaraan het momenteel onderworpen is, en de weg terugvindt naar de Duitse geest. We hopen dat we het pad naar deze toekomst helder genoeg hebben uitgestippeld. De route voert door intellectuele, spirituele en economisch-sociale vernieuwing, evenals door fysieke verbetering. Het is hetzelfde pad dat Pruisen-Duitsland met succes bewandelde na de nederlaag bij Jena. Of het pad vandaag steniger of doorniger is, doet er niet toe, als men maar de vaste wil heeft om het te bewandelen! Het opwekken en consequent vormgeven van deze wil is slechts een van de taken van het nationaalsocialisme.

In het vorige hoofdstuk spraken we over de Duitse volksstaat en zijn functie. Duits recht, waarvan we de meest essentiële kenmerken daar probeerden te schetsen, moet de basis vormen. Hoe zou dan de structuur ervan moeten worden ontworpen?

In het licht van het voorgaande is één ding ons onmiddellijk duidelijk: een Duitse volksstaat kan niet worden gevestigd op de principes van de westerse democratie; die principes zijn slechts leugens en bedrog ten bate van het joodse mammonisme, dat ze gebruikt om naties te domineren en uit te buiten. Duitse democratie – als we die uitdrukking willen blijven gebruiken – kan geen parlementaire heerschappij betekenen. Maar volksheerschappij, wat het woord democratie betekent, kan ook niet serieus worden genomen als concept, omdat de wens om over zichzelf te heersen een absurditeit is. We zullen de term daarom nauwkeuriger herdefiniëren als ‘dienst aan het geheel’, dat wil zeggen ‘dienst ten bate van het volk’. Zoals Frederik de Grote – en hij was werkelijk groot, voor zover hij ook de moeilijke kunst van verzaking verstond – openlijk streefde om de eerste dienaar van de staat te zijn, zo willen wij allen niets meer zijn dan dienaren van het volk, wiens welzijn ons aan het hart gaat.

Er moeten leiders zijn, en er moeten volgers zijn. Natuurlijk zijn zij die zichzelf graag als leider zien in werkelijkheid verre van dat te zijn, want leiders kunnen zichzelf niet benoemen, noch kunnen ze worden aangesteld; hun verkiezing bevestigt slechts het feit van hun bestaan. De juiste leider wordt geboren. Iets ondefinieerbaars straalt van hem uit, wint de harten van mensen, verschaft hem het vertrouwen van de massa’s; zij voelen de goddelijke vonk die in hem gloeit. Dat innerlijke vuur, dat hem meedogenloos voortdrijft – onbezorgd om zijn eigen welzijn – slaat ook op hen over. Ze volgen omdat ze moeten volgen!

Het leiderschapsconcept – in tegenstelling tot het heerschappijconcept, dat over het algemeen alleen gebaseerd is op het grofste gebruik van geweld (zie Sovjet-Rusland) – zou nu opnieuw moeten worden bevestigd binnen de Duitse volksstaat! Of deze leider een “volkskoning” of een “president” wordt genoemd (kan hij niet de Duitse titel “hertog” dragen?), is in feite onbelangrijk; het enige belangrijke is dat hij een persoonlijkheid is die al zijn energie in dienst stelt van het welzijn van het volk, en dat zijn enige streven is om de dienaar van zijn volk te zijn.

Toch kan de leider niet alles alleen, zelfs niet als hij honderd keer over een uitzonderlijk invloedrijke persoonlijkheid zou beschikken. Hij heeft adviseurs nodig, dat wil zeggen een regering evenals een representatieve vergadering. In overeenstemming met onze uitleg in de vorige hoofdstukken, en in het licht van de jammerlijke mislukkingen van het “parlementaire systeem” in Duitse landen, behoeft het

feit dat dit niet de vorm van parlamentarisme kan zijn die vandaag zo gangbaar is, en dat het niet kan worden afgeleid uit verhoudingen tussen politieke partijen, geen nadere rechtvaardiging. De absolute parlementaire heerschappij van vandaag is een noodzakelijke overgang; het parlamentarisme, dat ooit zo vreselijk werd overschat en absoluut niets te maken heeft met Duitse democratie, zal zichzelf moeten herstellen. Toegegeven, dit zal offers vergen, maar sinds wanneer zijn zulke offers niet nodig geweest om vooruitgang te boeken?

Wat zou dan de plaats van het parlamentarisme moeten innemen? Binnen het hoofdstuk “Parlement of raden” hebben we al de noodzaak benadrukt van het bestaan van twee kamers, een politieke en een economische, en daar de opvatting geuit dat – in overeenstemming met de aard van ons volk – beroepsvertegenwoordiging waarschijnlijk al snel de grotere rol zou gaan spelen. Eén kamer zou gebaseerd zijn op politieke partijen, de andere op beroepsverenigingen (vakbonden, coöperaties). Hoe dan ook, deze opzet zou al een aanzienlijke verbetering vormen, doordat het veel wrijvingspunten zou verlichten en bij ons het besef zou wekken dat we leden zijn van een collectief geheel, waarmee we onlosmakelijk verbonden zijn, in voor- en tegenspoed. In het licht van het voorgaande is het dus volkomen duidelijk dat alleen Duitsers in een Duits parlement mogen zitten, en dat zij van vreemde oorsprong daardoor worden uitgesloten. Dit feit alleen al zou een groot deel van de wederzijdse ophitsing die vandaag zo gewoon is geworden, helpen elimineren.

Onze mededenker uit München, dr. Tafel, doet veel verdergaande voorstellen. (Dr. Paul Tafel: *Het nieuwe Duitsland: een radenstaat op nationale basis*. Deutscher Volksverlag, München.) Aangezien de partij voor ons nooit een doel op zichzelf was, maar slechts een middel tot een doel, en aangezien het nationaalsocialisme helemaal geen partij is in de zin van het winnen van stemmen voor zetels in het parlement, kunnen we zijn opvattingen veilig overnemen – ook al zullen de politieke partijen van vandaag vroeg of laat misschien verdwijnen.

Voor het Duitse volk (waarmee hij alleen diegenen van Duits bloed bedoelt) wil Tafel twee verschillende structuren oprichten: een beroepsmatige en een politieke. Beide beginnen op het laagste niveau, de plaats. Als de beroepsmatige structuur op haar hoogste niveau de eenheid van het Rijk als economische entiteit vertegenwoordigt, houdt de politieke structuur rekening met zijn verschillende stamkenmerken. Als economische macht zou het Duitse Rijk dus een eenheid zijn, terwijl het politiek een federale staat zou zijn – en niet gebaseerd op de huidige deelstaten (die het eindresultaat zijn van enkele tamelijk ongelukkige toevalligheden in onze geschiedenis), maar op de natuurlijke basis van ons volk, de stammen. Een aangenaam idee zeker!

De beroepsmatige structuur begint in de gemeente. Elke werkende Duitse lid van een beroepsgroep (landbouw, transport, openbaar onderwijs, enzovoort), ongeacht of ze werkgever of werknemer zijn, verenigt zich in “lokale verenigingen” en kiest rechtstreeks hun uitvoerend comité, de “lokale raad,” door middel van geheime stemming. Elke lokale raad benoemt uit haar leden een of meer vertegenwoordigers voor de “districtsraad,” die op hun beurt een zetel hebben in de “gau-raad.” De “provincieraad” komt voort uit de “gau-raad,” en ten slotte ontstaat uit de provincieraden de “opperraad” van de beroepsgroepen.

Aan de top van de beroepspiramide staat de “Rijkseconomische Kamer”. Binnen deze kamer wordt elke beroepsgroep vertegenwoordigd door één stem.

Om te voorkomen dat de Economische Kamer ontaardt en alle macht naar zich toe trekt, en omdat we uiteindelijk niet alleen producenten en consumenten zijn, maar ook burgers, gezinsmensen en beschaafde wezens wier behoeften spiritueel én economisch zijn – kortom, omdat de staat niet slechts

een warenhuis is (zoals dat nomadische ras uit het Oosten, dat ons vandaag door Walter Rathenau en bondgenoten domineert, ons wil doen geloven) – is het essentieel dat er naast deze kamer een "Politieke Kamer" of "Volkskamer" bestaat als een vergelijkbaar ingerichte instelling. Volgens Tafel zouden politieke partijen echter geen vertegenwoordigers naar deze kamer moeten sturen volgens de huidige praktijk; ook deze moet van onderaf worden opgebouwd. De "primaire kiesgemeenschap" is de kern van deze politieke structuur. Deze omvat elke bewoner van een stedelijk district of landelijke gemeenschap, ongeacht leeftijd of geslacht, mits ze van Duitse afkomst zijn en enige vorm van belasting betalen, hoe klein ook, aan de staat of aan de gemeente.

Boven de primaire kiesgemeenschappen staan de "districtsraden," waaraan de gemeenschappen hun afgevaardigden sturen; daarboven staan de "regionale raden" (provincie, gebied); en ten slotte, aan hun top, is er de "Rijksvolkskamer".

Naast deze twee kamers, die niet bedoeld zijn als parlementen, dat wil zeggen plaatsen van retoriek, maar als werkplekken, is er ook de regering. Deze zou niet slechts het uitvoerende orgaan van de collectieve wil van beide kamers moeten zijn, maar ook hun collega en hun gids. Dit zou het meest duidelijk zijn bij het opstellen van wetten. Tegenwoordig wordt de regering doorgaans door het parlement opgeroepen om een wetsontwerp over een bepaalde kwestie in te dienen. Onder Tafels systeem zou precies het tegenovergestelde het geval zijn: in plaats daarvan vraagt de regering een rapport aan een of beide kamers, stelt een definitief ontwerp op en legt dit vervolgens ter goedkeuring voor aan het staatshoofd. Het volk maakt dus daadwerkelijk zijn eigen wetten, iets wat in een parlementaire democratie vrijwel nooit het geval is.

Om van meet af aan te voorkomen dat er binnen de vertegenwoordigende lichamen een dorst naar macht ontstaat, zou het staatshoofd een recht van afwijzing hebben op alle besluiten van de kamers. Om ook hier eventuele misbruiken van leiderschap te voorkomen, in de zin van hegemoniale machtsaspiraties, zou een beperking van dit recht door middel van het "plebisciet" (referendum) essentieel zijn – namelijk via opiniepeilingen of een volksstemming over voorgestelde wetgeving. In het licht van het voorgaande is het waarschijnlijk vrij onbelangrijk hoe het staatshoofd wordt genoemd, want de staat die we zojuist hebben geschetst is een republiek, dat wil zeggen een volksstaat in de oude Germaanse zin, zelfs als er een "koning" aan het hoofd staat. Dit kan natuurlijk geen koning zijn die gekozen is door "goddelijk recht," maar alleen door de "genade van het volk," verkozen via een volksstemming. Het is niet het individu dat het draagt, maar de kroon zelf die het symbool is van het toekomstige Duitse Rijk, een Rijk dat verenigd is in al zijn diversiteit.

En nu een paar woorden over het doel en de reikwijdte van de activiteiten van de economische en politieke structuren. De beroepsgroep voor het hele nationale grondgebied zou van nature een zelfbesturend orgaan zijn, met als doel de productie en distributie van goederen tot het hoogst mogelijke niveau te verheffen. Het zou in gelijke mate een liefdadigheidsvereniging, coöperatieve samenleving, vakgilde (broederschap) en kartel moeten zijn. Haar onderverdelingen zouden eveneens bepaalde specifieke taken toegewezen krijgen – de regulering van beroepsopleidingen, werkfaciliteiten en dergelijke. De onderste groep, het lokale hoofdstuk, is van bijzonder belang. Deze zou primair een educatief doel dienen. In haar regelmatige bijeenkomsten zou ze de verantwoordelijkheid dragen om haar leden geïnformeerd te houden over de staat van hun eigen en buitenlandse economieën, over alle verbeteringen enzovoort, en ze zou ook verantwoordelijk zijn voor het opwekken en onderhouden van het besef van hun gedeelde, gemeenschappelijke banden bij haar leden. Zeker, er zouden aanvankelijk conflicten zijn; al snel zou echter een gevoel van samenhang overheersen.

De primaire kiesgemeenschap zou ook primair verantwoordelijk zijn voor educatief werk. Natuurlijk zou haar werk van politieke en vooral culturele aard zijn.

Tafels Duitse radenstaat lijkt ons een zeer aangenaam idee. Als het huidige Duitse Rijk op deze principes zou worden gebouwd, zou het al snel een onweerstaanbare aantrekkingskracht beginnen uit te oefenen op alle buitenposten. Dit zou natuurlijk een verandering vereisen in het huidige systeem van kruiperige onderdanigheid jegens alles wat vreemd is, en bovenal de eliminatie van joodse invloed – een absolute noodzaak in het nieuwe Duitse Rijk.

Rudolf Jung op latere leeftijd

Gottfried Feder

Gottfried Feders visie uit 1919 op een zeer democratisch, corporatistisch nationaalsocialisme met een grassroots-verkiezingssysteem

Het onderstaande artikel werd voor het eerst gepubliceerd door Gottfried Feder onder de titel 'De sociale staat' op 24 mei 1919 in Dietrich Eckarts krant *Auf gut Deutsch*. Het karakteriseren ervan als een nationaalsocialistische tekst zou mogelijk als een rek kunnen worden beschouwd, aangezien het ongeveer twee of drie maanden vóór Feders officiële toetreding tot de Duitse Arbeiderspartij (DAP) werd gepubliceerd. Men mag echter niet vergeten dat Feders pamflet 'Manifest voor de afschaffing van de slavernij aan rente', dat snel een kerndocument werd (en blijft) van de nationaalsocialistische economische doctrine, werd geschreven vóór het bestaan van de DAP; voor het eerst werd gepubliceerd toen de DAP nog in haar kinderschoenen stond; en oorspronkelijk in prototypevorm door Feder werd voorgesteld aan de marxistische regering van Kurt Eisner. 'De sociale staat' is in veel opzichten zeer representatief voor het vroege, pre-Hitler nationaalsocialisme en vertoont meer gelijkenis met het nationaalsocialisme van Rudolf Jung en de Oostenrijks-Sudeten-Poolse DNSAP dan met de meer militante, autoritaire vorm van de ideologie die zich onder Hitlers invloed ontwikkelde. 'De sociale staat' pleit voor een nationalistische, antikapitalistische staat waarin politieke vertegenwoordiging wordt gerealiseerd via een corporatief systeem in plaats van een parlementair systeem, een systeem dat opmerkelijk democratisch is – Feder neemt niet alleen impliciet aan dat vrouwen stemrecht zullen hebben, maar ook kinderen, waarbij het door hem beschreven grassroots-verkiezingssysteem potentieel elk lid van de samenleving bij het verkiezingsproces betrekt. Hoewel dit systeem duidelijk niet door de NSDAP als potentieel model werd overgenomen, is 'De sociale staat' nog steeds een fascinerende demonstratie dat nationaalsocialisme en dictatuur niet noodzakelijkerwijs synonieme concepten waren in de ogen van de partijgenoten van de beweging.

Gottfried Feder achter zijn bureau

De sociale staat

Gottfried Feder

De oude regeringsvorm is ingestort. Wat zal haar plaats innemen? Dit is het belangrijkste probleem van de toekomst: het democratisch-parlementaire monster van Weimar, hoe levenloos het ook is nu zijn illusiepolitiek volledig is ingestort, lijkt het einde van zijn dagen te hebben bereikt. De vredesvoorwaarden van de Entente zijn de verschrikkelijke alarmbel die socialistische dromen en illusies heeft verdreven. Waar is de vrede met begrip van meneer Scheidemann? Waar is de economische vrede van meneer Erzberger – gegarandeerd klaar in een half uur? Waar is de Volkenbond, waar is de wereldrevolutie van meneer Eisner? Waar is de arbeidersstaat waarin de productie wordt verdubbeld; waar is de hogere moraliteit – waar is überhaupt enige wederopbouw te zien?

Afgewogen en te licht bevonden – dat is al het oordeel van zijn eigen volk, van zijn eigen tijdgenoten. Keer op keer zal de geschiedenis de Duitse revolutionairen vervloeken die hun volk hebben verraden, die in hun kortzichtige grootheidswaanzin eerst een dapper volk beroofden van geloof in en verlangen naar overwinning en vervolgens met de lafhartige moed van de moordenaar het leger in de rug staken tijdens zijn moeilijkste dagen, om de macht te grijpen die ze niet kunnen gebruiken. Want het is één ding om een wankelende reus van achteren te vellen, een dynastie te ontwortelen die al het contact met het volk heeft verloren, of een ambtenarij te revolutioneren die haar vitale verbinding met het leven van het volk heeft verloren. Het is iets heel anders om revolutionaire kracht te tonen wanneer de taak is om het dodelijk gewonde volk met nieuwe vitaliteit te inspireren en een nieuw en krachtig politiek organisme voor te bereiden.

Waar is de revolutionaire kracht van de Duitse revolutionairen? Waar is de Franse, de Engelse, de Italiaanse revolutie? Waar is de wereldrevolutie? De heren Ebert, Scheidemann, Erzberger, Eisner, Hoffman en hoe ze allemaal ook heten, hebben geen van hun beloften waargemaakt, geen enkele? Waarom? Omdat geen nieuw staatsidee hen leidt, omdat ze denken dat de nieuwe regeringsvorm op zijn best klassenheerschappij zou moeten zijn, of erger: een systeem van parlementaire compromissen; omdat ze zo ver verwijderd zijn van de ware socialistische staat dat ze niet de moed kunnen opbrengen om het kapitalistische systeem aan te pakken; omdat ze nog steeds niet hebben begrepen waar de Wereldoorlog werkelijk om ging, namelijk dat het de laatste strijd was van de internationale monetaire machten voor uiteindelijke wereldheerschappij. Het zou het beste zijn om ons af te vragen welke van de belangrijkste gebreken van de oude staat we moeten vermijden. Ik zal ze opsommen.

De onverantwoordelijke [stelling van] goddelijk recht door de kroon; het feit dat leger en marine evenals de hogere ambtenarij afhankelijk waren van de soevereine heerser. Verder, de volkomen ontoereikende vertegenwoordiging van het volk in het parlement dat, volledig verstrikt in walgelijke partijtwisten, elk gevoel voor de belangen van het volk verloor; een sociaaldemocratie die haar levenswerk uitsluitend leek te vinden in het ophitsen van de arbeiders tegen hun werkgevers. Dit waren waarschijnlijk de meest prominente gebreken in het politieke leven van ons volk vóór de ineenstorting. Het is daarom onze belangrijkste taak om deze gebreken te vermijden. De revolutie heeft een grondige schoonmaak gehouden van de duidelijke misstanden van de oude regeringsvorm – de onverantwoordelijke [stelling van] goddelijk recht, het overdreven en verkeerd gerichte militarisme en bureaucratie. Maar het veel dieper gewortelde gebrek, het hele hopeloze parlementarisme, groeit krachtig en begint, als de tekenen niet bedriegen, een verstandhouding te bereiken met de krachten van het kapitalisme. Uiteraard zou hiermee de enige diepere betekenis van de revolutie, namelijk de emancipatie van de arbeid uit internationale economische slavernij door de gouden internationale, worden afgeschaft en de

economische onderwerping van scheppende arbeid aan de renteslavernij van de mammonistische machten stevig worden gevestigd.

De nieuwe staat moet daarom radicaal breken met alle principes van de westerse democratie. Hij moet vooral breken met parlementaire partijen en parlementaire kliekjes, en bovenal mag hij politieke en economische vormen van volksvertegenwoordiging niet vermengen in één parlement, maar moet hij voorzien in deze fundamentele scheiding door een tweekamersysteem. Het Huis van het Volk (als de eerste kamer) vertegenwoordigt de politieke belangen van het hele volk, terwijl de Centrale Raad de economische belangen van de werkende bevolking moet vertegenwoordigen. Het belangrijkste bij de reorganisatie is een volledig ander kiesstelsel, op nieuwe fundamenten gebouwd, dat hieronder zal worden uitgelegd.

Het huis van het volk

Het welzijn van het volk is de hoogste wet, de enige leidende ster voor de vertegenwoordigers van het volk. Er kan geen sprake zijn van het opstellen van richtlijnen voor de hoogste leiders van de staat; hun richtlijnen zijn vervat in het bovengenoemde principe. Belangrijker is de vorm van verkiezing voor de afgevaardigden, die op de breedste basis moet bouwen, piramidevormig, om de volgende hogere fase te betreden. In de nieuwe staat heeft iedere persoon het recht om vertegenwoordigd te worden. De hele willekeurige minimumleeftijd van twintig is volkomen ongerechtvaardigd en moet daarom worden afgeschaft. Aan de andere kant is niet iedere persoon in staat om kiezer te zijn, hoewel hij het recht heeft om vertegenwoordigd te worden. Bijgevolg is een kiezer iemand die kan aantonen dat hij wettelijk of vrijwillig door ten minste vijf, meestal tien, personen als vertegenwoordiger is aangewezen. Deze aanwijzing is territoriaal beperkt en slechts één keer geldig, op de plaats van hoofdverblijf; ook kan iedere persoon slechts één andere persoon als zijn vertegenwoordiger aanwijzen. Laat me een praktisch voorbeeld gebruiken:

Een kleine stad met ongeveer 6000 inwoners moet haar lijst van kiezers samenstellen. Ieder lid van de bevolking is dan vrij om, volledig naar eigen inzicht, in groepen van vijf tot tien personen samen te komen. Het gezin zal de vader of de moeder of de volwassen zoon of de oudste dochter aanwijzen als hun vertrouwenspersoon, als hun kiezer; bedienden en dienstmeisjes zullen in groepen van tien personen samenkomen en de persoon die hen het meest geschikt lijkt als kiezer aanwijzen en met handtekening bevestigen. De kiezers (ongeveer 600 in een stad van 6000 inwoners), op deze manier vastgesteld, zullen op specifieke dagen samenkomen om uit hun midden de volksraadsleden te kiezen. Opnieuw zullen groepen van tien kiezers die elkaar goed kennen, samenkomen om één uit hun midden als volksraadslid aan te wijzen. In tegenstelling tot de huidige methode van één verkiezingsdag, moet dit echte verkiezingsproces over een voldoende lange periode plaatsvinden, zodat zelfs degenen die mechanisch samenkomen elkaar kunnen leren kennen en tijd hebben om te praten, om uit hun midden degene te kiezen die hen het meest geschikt lijkt. Een dergelijke stemprocedure heeft een buitengewoon voordeel ten opzichte van elk ander systeem van algemene verkiezingen, doordat het enerzijds een veel bredere basis voor volksvertegenwoordiging opent dan voorheen en alle natuurlijke personen omvat, maar anderzijds de groep van echte kiezers onmiddellijk en zeer aanzienlijk verkleint door de eer om kiezer te zijn zeer significant te beperken en vanaf het begin mensen uit te sluiten die ongeschikt zijn vanwege leeftijd, persoonlijke voorkeur, interesses of betrouwbaarheid.

De volksraadsleden, aangewezen door de kiezers, zullen de laagste wettelijke bestuursinstantie zijn. Elk van hen vertegenwoordigt 100 personen die hem hun vertrouwen hebben gegeven, aan wie hij verantwoording schuldig is en met wie hij via de groep van tien kiezers in nauw contact staat.

Het lijkt duidelijk dat op deze manier de selectie zeer zorgvuldig zou zijn. Er is weinig ruimte voor de machinaties van ambitieuze politici; de vertrouwensrelatie is te nauw tussen kiezers en gekozenen. Daardoor wordt het verantwoordelijkheidsgevoel van de gekozenen aanzienlijk vergroot.

Deze volksraadsleden komen op hun beurt bijeen in districtsvergaderingen. Ze leren elkaar daar kennen, komen opnieuw in groepen van tien samen en kiezen hun districtsraadsleden. Overeenkomstig het aantal inwoners in hun districten vormen de districtsraadsleden de lokale politieke vertegenwoordigers van het volk. Ze hebben het recht om overheidsorganen, districtsautoriteiten en dergelijke te controleren, evenals de plicht om grieven kenbaar te maken aan de regionale of regeringsraadsleden. Aan de andere kant hebben ze de plicht om alle politiek belangrijke decreten en regeringsresoluties aan de volksraadsleden bekend te maken, om onder hun kiezers politiek begrip en deelname aan het politieke leven van het hele volk te wekken. Deze Districtsraad, bestaande uit 60 tot 100 of meer districtsraadsleden afhankelijk van de grootte van het district, vertegenwoordigt dus 1000 personen per raadslid, dus 60.000 tot 100.000 of meer inwoners. Op deze districtsvergaderingen leren de districtsraadsleden elkaar opnieuw beter kennen. Opnieuw moeten ze in groepen van tien samenkommen om één uit hun midden als regeringsraadslid te delegeren.

De regeringsraadsleden komen voor langere perioden bijeen in de regionale hoofdsteden. Ze moeten de politieke belangen van hun regio vertegenwoordigen; ze hebben analoog controle over de regering en regionale autoriteiten. Op een analoge manier komen de regeringsraadsleden, die elk steun krijgen van 10.000 personen, in groepen van tien bijeen en kiezen afgevaardigden voor de Raad van Volksafgevaardigden. Elk van deze volksafgevaardigden is dus de directe spreker voor en de verantwoordelijke vertegenwoordiger van 100.000 personen. De Raad van Volksafgevaardigden in Beieren zou dus 67 personen tellen, overeenkomend met een bevolking van 6,7 miljoen. Deze Raad van Volksafgevaardigden is de hoogste wettelijke bestuursinstantie. Hij neemt de wetten aan en benoemt uit zijn midden, of naar eigen inzicht van buitenaf, een volkspresident of presidenten, begiftigd met buitengewone bevoegdheden, die het land zowel intern als extern vertegenwoordigen.

Deze organische structurering van volksvertegenwoordiging is geenszins omslachtig. Integendeel, omdat het natuurlijk en inheems is, is het de ware uitdrukking van een sociale gemeenschap gebaseerd op wederzijds vertrouwen. Zeker, dit soort verkiezingsproces kan niet, zoals vroeger, in één dag worden voltooid na de verwarrende propaganda van een verkiezingscampagne. De verkiezing en de opbouw van dit nieuwe politieke organisme binnen het politieke lichaam kunnen alleen langzaam en gestaag plaatsvinden. Vele maanden zullen verstrijken voordat de volksraadsleden, districtsraadsleden en regeringsraadsleden allemaal zijn gekozen. De stemprocedures zullen desalniettemin in tijd beperkt moeten worden. Maar ondanks de typische excentriciteit van Duitsers zullen tien uiteindelijk in staat zijn om het eens te worden over één uit hun midden als een geschikte vertegenwoordiger. Het moet aan de individuele lezer worden overgelaten om de zeer duidelijke en eenvoudige structuur van dit voorstel te overdenken en de voordelen ervan te beseffen. Vooral in vergelijking met de ernstige nadelen van het huidige kiesstelsel. Ik beweer zeker niet dat dit voorstel echt zal leiden tot de selectie van de meest politiek bekwame leiders, maar het zal in ieder geval leiden tot de uitsluiting van alle nutteloze kletskousen en politieke charlatans.

De centrale raad

Zoals de naam al aangeeft, is de Centrale Raad het centrale orgaan dat beraadslaagt over de economische belangen van het land. De arbeid van de hele werkende bevolking vindt haar uitdrukking in dit orgaan. Daarin zitten de bevoegde deskundige vertegenwoordigers van de werkgevers en werknemers van alle bedrijfstakken en beroepen. Daarin zitten de afgevaardigden van de Regionale-

ABC-Raden. [Feders noot: Deze term is de verzameluitdrukking voor de verschillende soorten raden] Het is dus een corporatief orgaan; een organisatie die niet politieke, maar economische belangen vertegenwoordigt.

Alle beroepen moeten vertegenwoordigd zijn in de Centrale Raad; en elk beroep moet één vertegenwoordiger van de werkgevers en één van de werknemers hebben. Hier is het aantal stemmen niet het belangrijkste, maar dat elk beroep via zijn vertegenwoordiger kan spreken. Usurpatie van de macht van sommige groepen beroepen zal worden voorkomen door elk individueel raadslid een vetorecht te geven. Het kan ook niet de taak van de Centrale Raad zijn om vaste uitspraken te doen voor de afzonderlijke beroepsgroepen, zelfs als daarom wordt gevraagd. Het werk van de Centrale Raad is in de eerste plaats om het hele productieproces op een alomvattende manier te overzien, deze productie te controleren, te onderzoeken wat nodig is en daarbovenop de productie en distributie te reguleren volgens de resultaten van dit onderzoek. Hand in hand hiermee moet er grootschalige regulering van werk en het bieden van werkgelegenheid zijn. Loonovereenkomsten evenals alle vragen met betrekking tot lonen liggen ook in handen van de Centrale Raad.

De Centrale Raad zal zijn voortgekomen uit de Regionale-ABC-Raden, die op hun beurt zullen zijn voortgekomen uit de raden van de arbeiders, boeren, bedrijven, beroepen en dergelijke, binnen de afzonderlijke bedrijfssectoren en beroepen. Ook hier is het ter vereenvoudiging raadzaam als niet ieder individu als kiezer optreedt, maar ten minste vijf leden van het beroep één kiezer kiezen.

Beieren levert ongeveer het volgende beeld in cijfers op.

In 1907 waren er 3.279.914 werkenden:

mannen vrouwen

1. Landbouw en bosbouw 324.918 873.030
2. Industrie, inclusief mijnbouw en bouw 804.837 215.366
3. Handel en transport, inclusief hotels en tavernes 4.212.281 [sic] 145.900
4. Openbare dienst en vrije beroepen 145.047 36.324
5. Loonarbeid van wisselende aard 10.469 26.642
   We zouden dus beginnen met ongeveer 600.000 kiezers die hun arbeiders-, boeren-, ambtenaren-, industrie-, ambachts-, handels- en dergelijke raadsleden voor hun district kiezen. Deze districten groeperen zich rond de grotere steden en dorpen, voor zover deze laatsten de economische centra van hun respectieve gebieden zijn. Als we zeggen dat Beieren ongeveer 60 van deze economische centra heeft, dan moeten er ongeveer 6000 Districts-ABC-Raadsleden worden gekozen voor de hele staat. Als er in afzonderlijke districten (bijvoorbeeld in landelijke districten) minder beroepsgroepen zijn, wordt dit aantal natuurlijk verminderd. De Districtsraadsleden komen bijeen in de regionale steden. Ze verenigen zich daar niet volgens aantallen maar volgens hun beroepen, en elke groep benoemt een vertegenwoordiger voor de Regionale-ABC-Raad. De Regionale-ABC-Raadsleden komen op hun beurt bijeen in de hoofdstad van de staat om de Centrale Raad te kiezen, waarin opnieuw elk beroep, elke occupatie zich verenigt en één afgevaardigde kiest voor de Centrale Raad. Zo wordt de Centrale Raad op een vergelijkbare manier gekozen als voorgesteld voor de volksafgevaardigden.

De Centrale Raad zal dus als volgt worden samengesteld:

1. Onafhankelijke boeren - 3 & 3 landarbeiders = 6
2. Onafhankelijke bosbouwers - 1 & 1 houthakker en bosarbeider = 2
3. Onafhankelijke tuinlieden - 1 & 1 ondertuinier = 2
4. Eigenaren van mijnen & gieterijen - 1 & 1 mijnwerker = 2
5. Steengroeve-eigenaren - 1 & 1 steenwerker = 2
6. Steenfabriek-eigenaren - 1 & 1 metselaar = 2
7. Betonfabrieken - 1 & 1 betonwerker = 2
   8-12. Metallurgische industrie - 5 & 5 metallurgische arbeiders = 10
8. Chemische industrie - 1 & 1 medewerker
   1 arbeider = 3
   14-15. Textielindustrie - 2 & 1 medewerker
   2 arbeiders = 5
9. Papierindustrie - 1 & 1 medewerker
   1 arbeider = 3
10. Lederindustrie - 1 & 1 medewerker
    1 arbeider = 3
11. Hout en isolatie - 2 & 2 arbeiders = 4
    19-21. Voedselproductie-industrieën - 3 & 3 arbeiders = 6
    22-23. Kledingindustrieën - 2 & 2 medewerkers
    2 arbeiders = 6
12. Wasserijen - 1 & 1 arbeider = 2
    25-26. Bouwindustrie - 3 & 2 medewerkers
    2 arbeiders = 6 [7]
13. Drukkerijen - 2 & 1 medewerker
    1 arbeider = 3 [4]
    28-29. Handelsondernemingen - 2 & 2 medewerkers = 4
14. Herbergiers - 1 & 1 medewerker = 2
15. Theaters - 1 & 1 medewerker = 2
16. Muziek, kunst, schrijvers - 2 = 2
17. Transport - 1 & 1 medewerker = 2
    34-36. Overheidsambtenaren - 2 = 2
18. Lokale overheidsambtenaren - 1 = 1
19. Verdere groepen naar gelang nodig = 14
    raadsleden: 100 [98]

De Centrale Raad, het moet opnieuw worden benadrukt, is de uitdrukking van de werkende gemeenschap van het volk. Alleen de besten zullen er een zetel en stem in hebben. Elk beroep, elke occupatie zal erin gehoord worden. De nauwste samenwerking zal in de beste zin een educatief effect hebben; het zal sociaal functioneren om de vertegenwoordiging van de speciale belangen van de afzonderlijke beroepsgroepen te voorkomen en hun beste integratie in het geheel te bevorderen. Dit zijn de algemene principes voor het structureren van het radensysteem en het verankeren ervan in de grondwet. Ik denk dat deze algemene richtlijnen voor de nieuwe grondwet geen twijfel laten bestaan dat het voorgestelde tweekamersysteem niets te maken heeft met wat ik beschouw als ons grootste ongeluk: het parlementarisme van de westerse democratieën. Het Huis van het Volk is het beeld van het politieke leven van het hele volk; de Centrale Raad, de openbare uitdrukking van zijn arbeid. In beide kamers zullen alleen de besten uit de verschillende segmenten van de bevolking, alleen de meest ervarenen uit de afzonderlijke beroepsgroepen, gehoord worden of kunnen worden.

Ik wil afsluiten met een beeld dat bedoeld is om te laten zien dat de structuur van de staat niet echt lijkt op een gebouw, maar eerder op een boom, een levende, organische structuur. De vergelijkingen uit de bouwindustrie die zeer gebruikelijk zijn in onze spraak wanneer we het hebben over de “wederopbouw” van onze staat zijn grondig misleidend; want zelfs als alle vergelijkingen uiteindelijk enigszins mank gaan, ziet de gebruikelijke vergelijking van de grondwet met een gebouw te veel het meest essentiële element over het hoofd, namelijk dat een volk een organisme is en een gebouw een dode constructie.

Deze overwegingen worden zeer duidelijk als men het geliefde beeld van een verwoest veld dat herbouwd moet worden vergelijkt met het gesloopte huis dat herbouwd moet worden. Het huis kan niet worden herbouwd uit zijn gesloopte delen. Een boom daarentegen, hoe mishandeld ook, zelfs als zijn grote takken zijn afgescheurd, zelfs als sommige van zijn wortels zijn weggehakt, kan herleven. Maar bij de boom, net als bij een volk, moet deze vernieuwing groeien uit de innerlijke vitaliteit van het organisme. Niet van buitenaf en niet door kunstmatige constructies kan een ziek organisme worden geholpen; de genezing moet van binnenuit komen. Het moet de zorg van de nieuwe regeringskunst zijn om de vitale voorwaarden te vinden voor een organische vernieuwing in een nieuwe grondwet die aan elk afzonderlijk lid van het volk de vrijste ontwikkeling van zijn persoonlijkheid binnen het kader van de gemeenschap garandeert, gebaseerd op het heldere besef dat deze vrije ontwikkeling van zijn persoonlijkheid (in aristocratische zin) zijn natuurlijke organische grens vindt in de hogere belangen van de sociale gemeenschap.

Verschillende boeken van Feder

Adolf Hitler

Adolf Hitlers uitspraken over representatieve regering in een toekomstige nationaalsocialistische staat

Bijna niemand zou Adolf Hitler vandaag de dag omschrijven als een 'democraat.' Net als de meeste nationaalsocialisten had Hitler minachting voor het parlementarisme en het 'meerderheidsprincipe,' maar hij ging een paar stappen verder. Voor Hitler was de nationaalsocialistische beweging in Centraal-Europa, ondanks haar ideologische weerstand tegen liberaal-democratie, grotendeels democratisch. De verschillende nationaalsocialistische partijen waren georganiseerd op basis van interne democratie, met gekozen leiders en beleid dat werd vastgesteld door middel van meerderheidsstemming, en ze waren allemaal toegewijd aan een beleid van reformisme – het streven naar een nationaalsocialistische staat via stapsgewijze hervormingen door middel van het parlementaire apparaat. Hitlers toetreding tot het leiderschap van de transnationale nationaalsocialistische beweging bracht radicale veranderingen teweeg op dit gebied, waarbij de interne partijdemocratie geleidelijk werd uitgehold ten gunste van het Führerprinzip en enige tijd leidde tot een strikt anti-parlementaire, anti-democratische tactische lijn. Hitler, met zijn verering van strikte discipline en sterke, gecentraliseerde leiding, bevond zich ongetwijfeld aan de meer autoritaire kant van het nationaalsocialistische politieke spectrum. Desondanks verschijnen er nog steeds elementen van democratisch idealisme in zijn toespraken en geschriften. Hieronder worden een aantal fragmenten uit verschillende bronnen gereproduceerd die aantonen dat ook Hitler een plaats zag voor parlementen en stemmen in een toekomstige nationaalsocialistische staat.

Mein Kampf

Hitlers Mein Kampf biedt ons een van de weinige uitgebreide beschrijvingen van zijn persoonlijke visie op een toekomstige nationaalsocialistische staatsstructuur. Het vertegenwoordigt duidelijk een meer 'dictatoriale' visie op het nationaalsocialisme dan die van Jung of Feder, in die zin dat onder deze bepalingen gekozen vertegenwoordigers geen stembevoegdheden zouden hebben, maar uitsluitend in een adviserende capaciteit zouden dienen voor de nationale Führer. Wat deze fragmenten vooral interessant maakt, zijn hun corporatistische aspecten – het is duidelijk dat op dit vroege moment (Mein Kampf werd gepubliceerd in 1925) Hitler nog steeds werd beïnvloed door de sterke corporatistische neigingen binnen de nationaalsocialistische beweging. Later zou hij deze corporatistische ideeën grotendeels opgeven, waardoor het systeem dat in de volgende twee hoofdstukfragmenten wordt beschreven enigszins verouderd raakte. Niettemin is de onderstaande tekst onthullend in hoe deze Hitlers overtuigingen laat zien over de ideale balans tussen autoritaire en democratische tendensen in de politiek, overtuigingen die gedurende zijn leven grotendeels onveranderd zouden blijven.
– Bogumil

Deel II, Hoofdstuk 4: Persoonlijkheid en het concept van de völkische staat
…De beste staatsgrondwet en staatsvorm is die welke met de meest onbetwiste zekerheid de beste geesten in de nationale gemeenschap naar een leidende positie en leidende invloed verheft. Maar, zoals in het economische leven, kunnen de bekwame mannen niet van bovenaf worden aangesteld, maar moeten zij zelf door strijd omhoogkomen, en net zoals hier de eindeloze scholing, variërend van het kleinste bedrijf tot de grootste onderneming, spontaan plaatsvindt, met het leven zelf als de examinator, kunnen politieke geesten duidelijk niet 'ontdekt' worden. Buitengewone genieën dulden geen consideratie voor de gewone mensheid. Van de kleinste gemeenschapscel tot de hoogste leiding van het hele Rijk moet de staat het persoonlijkheidsprincipe in zijn organisatie verankeren.

Er mogen geen meerderheidsbesluiten zijn, maar alleen verantwoordelijke personen, en het woord 'raad' moet worden teruggebracht naar zijn oorspronkelijke betekenis. Zeker, elke man zal adviseurs aan zijn zijde hebben, maar de beslissing wordt genomen door één man. Het principe dat het Pruisische leger in zijn tijd tot het meest prachtige instrument van het Duitse volk maakte, moet op een dag, in overdrachtelijke zin, het principe worden van de opbouw van ons hele staatsconcept: gezag van elke leider naar beneden en verantwoordelijkheid naar boven. Zelfs dan zal het niet mogelijk zijn om af te zien van die corporaties die wij vandaag aanduiden als parlementen. Maar hun raadsleden zullen dan daadwerkelijk raad geven; verantwoordelijkheid kan en mag echter alleen door één man worden gedragen, en daarom mag alleen hij het gezag en het recht om te bevelen bezitten. Parlementen als zodanig zijn noodzakelijk, omdat in hen vooral persoonlijkheden, waaraan later speciale verantwoordelijke taken kunnen worden toevertrouwd, de kans krijgen om geleidelijk op te klimmen.

Dit geeft het volgende beeld:

De völkische staat heeft, van de gemeente tot aan de Rijksleiding, geen vertegenwoordigende instantie die iets beslist bij meerderheid, maar alleen adviserende lichamen die naast de gekozen leider staan, hun deel van het werk van hem ontvangen en op hun beurt indien nodig onbeperkte verantwoordelijkheid op zich nemen in bepaalde gebieden, net zoals op grotere schaal de leider of voorzitter van de verschillende corporaties zelf bezit.

Als principe verdraagt de völkische staat het niet dat om advies of meningen wordt gevraagd in speciale zaken – bijvoorbeeld van economische aard – aan mannen die, op basis van hun opleiding en activiteit, niets van het onderwerp kunnen begrijpen. Het verdeelt daarom zijn vertegenwoordigende lichamen vanaf het begin in een politieke kamer en een corporatieve kamer die de respectieve ambachten en beroepen vertegenwoordigt. Om een vruchtbare samenwerking tussen beide te garanderen, staat altijd een speciaal geselecteerde senaat van de elite boven hen. In geen enkele kamer noch in de senaat vindt ooit een stemming plaats. Het zijn werkende instellingen en geen stemmachines. Het individuele lid heeft een adviserende, maar nooit een beslissende stem. Deze laatste is het exclusieve privilege van de verantwoordelijke voorzitter, die volledig verantwoordelijk moet zijn voor de besproken zaak.

Dit principe – absolute verantwoordelijkheid onvoorwaardelijk gecombineerd met absoluut gezag – zal geleidelijk een elite van leiders kweken zoals die vandaag, in dit tijdperk van onverantwoordelijk parlementarisme, volstrekt ondenkbaar is. Zo zal de politieke vorm van de natie in overeenstemming worden gebracht met die wet waaraan zij haar grootheid in het culturele en economische veld te danken heeft.

Deel II, Hoofdstuk 12: De vakbondsvraag

…Zoals de zaken er nu voor staan, kunnen de vakbonden naar mijn mening niet worden gemist. Integendeel, ze behoren tot de belangrijkste instellingen in het economische leven van de natie. Hun betekenis ligt niet alleen in het sociale en politieke veld, maar nog meer in het algemene veld van de nationale politiek. Een volk waarvan de brede massa's, door een gezonde vakbeweging, de voldoening van hun levensbehoeften en tegelijkertijd een opleiding verkrijgen, zal enorm worden versterkt in zijn weerstandskracht in de strijd om het bestaan. Bovenal zijn de vakbonden noodzakelijk als fundamenten van het toekomstige economische parlement of de standenvertegenwoordiging…

Zoals reeds benadrukt, zullen de kiemcellen voor de economische kamers moeten liggen in lichamen die de verschillende beroepen en professies vertegenwoordigen, dus bovenal in de vakbonden. En als dit toekomstige lichaam dat de standen vertegenwoordigt en het Centrale Economische Parlement een nationaalsocialistische instelling moeten vormen, moeten deze belangrijke kiemcellen ook een nationaalsocialistische houding en opvatting belichamen…

Deze staat moet, ter vervanging van de massastrijd van de twee grote groepen – werkgevers en arbeiders – (die in haar gevolgen altijd de nationale gemeenschap als geheel schaadt door de productie te verminderen), de wettelijke zorg en de wettelijke bescherming van allen op zich nemen. Het zal aan de economische kamers zelf zijn om de nationale economie draaiende te houden en de tekortkomingen en fouten die haar schaden te elimineren. De zaken waarvoor vandaag de dag miljoenen vechten en strijden, moeten mettertijd worden beslecht in de Vertegenwoordigende Kamers van Standen en Beroepen en in het Centrale Economische Parlement. Dan zullen werkgevers en arbeiders niet tegen elkaar razen in strijd over loon en loonschalen, wat de economische bestaansbasis van beiden schaadt, maar deze problemen gezamenlijk oplossen op een hoger niveau, waar het welzijn van de Volksgemeinschaft en van de staat als een schijnend ideaal licht zal werpen op al hun onderhandelingen. Ook hier moet, zoals overal, het ijzeren principe gelden dat de belangen van het vaderland vóór partijbelangen gaan.

Otto Wagener's Hitler: Memoires van een vertrouweling

Otto Wagener was een tijdlang een van de belangrijkste figuren in de NSDAP. Als voormalig stafchef van de SA was hij vanaf 1931 leider van de afdeling Economisch Beleid van de partij en vanaf 1932 diende hij als Hitlers persoonlijke economische adviseur. Zijn memoires zijn een waardevolle informatiebron over Hitlers persoonlijke opvattingen, vooral in de belangrijke periode van 1930-1933. Hieronder wordt een gedeelte uit Wagener's memoires gereproduceerd waarin hij Hitlers uitspraken eind 1930 over de rol van democratie in de staat weergeeft. Opnieuw zien we de autoritaire elementen van Hitlers denken, maar vermengd met noties van volksregering – intrigerend genoeg weerspiegelt Hitler hier meer traditionele völkische ideeën van een machtige Führer die door 'het Volk' wordt gekozen. Later zou hij dit idee verlaten en het concept van nationale opvolging samenvoegen met zijn plan voor een Partijsenaat, waarbij hij een systeem beschreef waarin de Führer zou worden gekozen door een lichaam van senior nationaalsocialistische politieke figuren – zie het fragment uit Tafelgesprekken verderop.
– Bogumil

December 1930
We moeten onze organisatie uitbreiden, structureren! Alleen een verbreding van de partij geeft ons de kans om te groeien naar een positie waarin we onze meest geheime plannen kunnen uitvoeren. Democratie vraagt om de massa's! Aantallen maken het verschil. Het zal op een later moment onze missie zijn om de parlementaire democratie – de meest primitieve van alle regeringsvormen voor een zelfbesturend volk – te veredelen door het Volk een grondwet te geven die het volk in staat stelt om de besten, de meest competente, de aristoi, naar voren te brengen. Daarom is onze eerste taak het winnen van de massa's. Wat heb ik aan honderd geleerden, duizend professoren, wat heb ik aan de zogenaamde intelligentsia, die niet eens intelligent genoeg zijn om de trivialiteit van het parlementarisme te erkennen?

Wat de Britse vorm betreft – die, zoals ik heb begrepen, ook overheersend is in Amerika en in alle andere democratieën van westerse snit – deze exploiteert democratie alleen als een schijnorganisatie terwijl ze, via de vrijmetselaarsloge en soortgelijke geheime en openbare genootschappen, of zelfs direct met geld, die namen op de kandidatenlijsten van de partijen plaatst die het eveneens geheime uitvoerende comité vormen, dat op zijn beurt de werkelijke machtsbelangen vertegenwoordigt. Met deze vorm kan ik mij niet verzoenen. Want in wezen is het niets anders dan een verraad aan het volk. Ik wil het volk niet verraden. En op de lange termijn kan het volk niet verraden worden, tenminste niet het Duitse Volk! Want in de kern is het Duitse Volk werkelijk democratisch.

Hoe anders hadden we het idee kunnen opvatten dat we de Duitse regering zonder geweld en zonder verraad kunnen grijpen, als het niet voortkomt uit de overtuiging dat het Duitse Volk in zijn democratische wil de regering toewijst aan hen van wie het hoopt zijn redding en een betere toekomst te verkrijgen? Ik heb geen loge nodig, ik heb geen geheime genootschappen nodig die het Volk voorspiegelen dat het zijn mannen kiest, terwijl in werkelijkheid zij hun mannen op de lijsten zetten en laten kiezen. Ik zou me schamen om het vertrouwen te misbruiken dat dit Volk mij biedt, een Volk dat zo zwaar is vertrapt en verraden, dat naar mij kijkt met een laatste sprankje hoop.

Daarom moet ik werken om de massa's te winnen. En wat we nu doen, is niets meer dan het hof maken aan de massa's, het Volk het hof maken ten bate van het Volk…

Politiek leiderschap is een zaak die meer dan waar ook in het domein van de filosofie thuishoort. Democratie brengt een man naar voren en draagt het politieke leiderschap aan hem over. Wij nationaalsocialisten zijn van plan hem in de toekomst te helpen met de besten en meest capabele mannen, de elite van het hele Volk en al zijn beroepen, als adviseurs en medewerkers; maar leiden is iets wat hij moet doen zodra het Volk hem voor die taak heeft gekozen. Hij is alleen verantwoording schuldig aan het Volk en aan zijn geweten, en dat is hem door God gegeven, dat is de goddelijke stem in hem. Ik zal verder het gezag erkennen van een seculiere rechtbank boven hem – een volkstribunaal of een hooggerechtshof of een senaat. Maar niet de Rijksdag of enig ander parlement. Het is hun plicht om namens het Volk, op basis van de verkiezingen door het hele Volk, de scepter te overhandigen aan de man die door de verkiezing is gekozen als leider van de politieke zaken van de staat – dat wil zeggen, als leider van de staat. En als hij bereid is die te accepteren, en als die hem door de Rijkspresident, wederom namens het Volk, wordt overhandigd, is het hun plicht om met hem samen te werken aan de afhandeling van staatszaken – dat wil zeggen, met hem te overleggen over het opstellen van wetten, deze goed te keuren of af te wijzen, of eigen suggesties te doen. Maar ze mogen hem niet terugroepen. Ze mogen alleen het gerecht tegen hem inroepen. En een nieuwe volksverkiezing kan nieuwe omstandigheden met zich meebrengen.

Otto Wagener

Politiek leiderschap door één man alleen vereist een talent voor de hoogste ethische verantwoordelijkheid, de hoogste menselijke deugden en de hoogste vaardigheid in het leiden van de regering en het volk. Daarom kan en mag hij geen mannen in verantwoordelijke posities dulden die tegen de wensen van de leider handelen. Want zij handelen tegen de wil van het Volk. Ze kunnen aan de slag gaan en proberen bij de volgende verkiezing hun zin te krijgen. En als ze de meerderheid van het Volk winnen, dan hebben ze bereikt wat ze wilden. In elke verkiezingsstrijd staat de ene partij tegenover de andere. De sterkere man wint! En hij zal ook de betere man zijn!

Als er groepen binnen een partij ontstaan, als de een of de ander denkt dat hij volgelingen kan winnen en hen langs zijn eigen wegen kan leiden, dan is zo'n partij geen instrument waaraan het volk zijn vertrouwen kan geven. En het volk zal zo'n partij niet volgen en zijn stemmen eraan geven. Daarom mag er in onze partij slechts één richting zijn, één stem, één Führer. De rest is discipline, onderscheidingsvermogen of geloof.

Hitlers 'Tafelgesprekken'

Het onderstaande fragment is door mijzelf vertaald uit de originele Duitse versie van Hitlers Tafelgesprekken, 'Hitlers Tischgespräche'. Er zijn problemen met de Engelse vertaling van Tafelgesprekken door Hugh Trevor-Roper, die zelf werd vertaald uit een Franse vertaling door de Zwitserse oplichter François Genoud. Genoud bracht een aantal opvallende veranderingen aan in de tekst, die werden overgenomen in Trevor-Ropers Engelse vertaling en hebben geleid tot de populaire misvatting dat Tafelgesprekken een 'hoax' is in dezelfde trant als de 'Hitler-dagboeken'. Tafelgesprekken in het originele Duits is een onschatbare bron, vooral omdat de redacteur en samensteller – Henry Picker – dezelfde man was die oorspronkelijk Hitlers gesprekken tijdens het eten in de oorlog bijwoonde en ze in steno optekende. Het hier gereproduceerde fragment toont Hitler worstelend met de voor- en nadelen van gekozen leiderschap, het bespotten van het idee van erfelijke monarchie, en uiteindelijk beslissend over een systeem waarin opvolging wordt bepaald door een Partijsenaat. De beschrijving van de structuur en functie van de Partijsenaat komt overeen met soortgelijke uitspraken die zijn vastgelegd door Wagener en Goebbels; de verwijzing uit Goebbels' dagboeken was dat deze vorm van nationaalsocialistisch 'kiessysteem' enige tijd na de overwinning van Duitsland in de oorlog zou worden opgericht.
– Bogumil

Avond van 31 maart 1942
Het beste in de regering brengen, dat is een groot probleem, een zonder eenvoudige oplossingen. Als men een republiek zou oprichten waarin het hele Volk stemt voor het staatshoofd, dan zou het mogelijk zijn, met geld en publiciteit enzovoort, een absolute hansworst naar voren te brengen.
[Noot: *Hansworst is de naam van een soort Duitse komische volksfiguur, een potsierlijke dwaas met grove eigenschappen* – Bogumil]

Als men een republiek opricht waarin alle draden van macht in handen zijn van een kliek van een paar uitgelezen families, dan is de staat als een corporatie waarvan de partners een zwakkeling als hun leider hebben gekozen, zodat zij zelf een rol kunnen spelen. Als men een monarchie vestigt waarin opvolging via erfenis wordt geregeld [erfelijke monarchie], dan is dat een biologische fout, want een man van actie kiest regelmatig een vrouw met uitgesproken vrouwelijke kwaliteiten en de zoon erft dus de passieve, verwijfde aard van zijn moeder. In een republiek waarin het staatshoofd voor het leven wordt gekozen, bestaat het gevaar dat hij wordt gedreven door egoïstische machtspolitiek. Als men een republiek opricht waarin het staatshoofd elke vijf of tien jaar wisselt, dan is er geen stabiliteit van regering gegarandeerd, en wordt de uitvoering van verstrekkende, langetermijnplannen die een enkel leven overspannen in gevaar gebracht. Als men aan het hoofd van de staat een serene oude man plaatst, dan kan hij alleen zichzelf vertegenwoordigen, en andere mannen zullen in zijn naam de regering leiden.

Door al deze overwegingen ben ik tot de volgende conclusies gekomen:

I. De kans om geen totale idioot als staatshoofd te krijgen is groter bij een vrije verkiezing dan andersom. De reuzen die de gekozen Duitse keizers waren, zijn hiervan het beste bewijs. Er zat geen enkele volslagen imbeciel onder hen, terwijl in de erfelijke monarchieën minstens acht van de tien regenten waren die in het burgerlijke leven niet eens met succes een kruidenierswinkel hadden kunnen runnen.

II. Bij de selectie van een staatshoofd moet een persoonlijkheid worden gezocht die, voor zover menselijk mogelijk, een zekere stabiliteit van bestuur over een langere duur garandeert. Dit is niet alleen een vereiste voor een vruchtbaar bestuur van de staat, maar nog meer voor de succesvolle uitvoering van grote staatsprojecten.

III. Er moet worden gewaarborgd dat de leidende man in de staat onafhankelijk is van economische invloeden en niet door enige vorm van economische druk tot beslissingen kan worden gedwongen. Hij moet daarom worden gesteund door een politieke organisatie waarvan de kracht stevig verankerd ligt in het Volk en die boven particuliere economische belangen kan staan.

Twee grondwetten hebben zich door de geschiedenis heen bewezen:

a) Het pausdom, ondanks talloze crises – waarvan de ernstigste werden opgelost door de Duitse keizer – en ondanks een beslist krankzinnige spirituele basis, puur vanwege de magnifieke organisatie van de kerk.

b) De grondwet van Venetië, die de kleine republikeinse stadstaat door haar leiderschapsorganisatie in staat stelde om de hele oostelijke Middellandse Zee te beheersen. De grondwet van Venetië en haar Venetiaanse Republiek hielden 960 jaar stand.

Dat de leider van de Republiek Venetië werd gekozen uit slechts 300 tot 500 families die het kader van de staat vormden, dat is niets beschamends. Zo werd uit de families die de nauwste band met de staat voelden, de besten geroepen tot leiderschap.

Het verschil tussen dit systeem en dat van een erfelijke monarchie is duidelijk. Want in dit systeem krijgen noch een halvegare, noch een twaalfjarige – zoals zo vaak het geval is in een erfelijke monarchie – de kans om staatshoofd te worden, maar alleen iemand die zich al vele malen in het leven heeft bewezen.

Te veronderstellen dat een twaalfjarige of een achttienjarige de staat kan leiden, dat is simpelweg belachelijk. Waar een minderjarige regeert, ligt de macht vanzelfsprekend in handen van anderen – bijvoorbeeld in een Regentschapsraad. Maar als de leden van deze Regentschapsraad het niet eens zijn (en in het leven van de staat overlappen problemen constant en des te meer naarmate de raadsleden capabeler zijn), dan wordt het gemis gevoeld van de persoonlijkheid die in staat is een soevereine beslissing te nemen. Zulke beslissingen kan een jongere van achttien niet nemen; zelfs een volwassen persoonlijkheid moet ze diep overwegen. Denk maar aan waar koning Michaël van Roemenië (hij was 20 jaar oud toen hij op de troon kwam) zou zijn zonder de belangrijke maarschalk Ion Antonescu. De jongen is schokkend dom en volledig verwend, vooral sinds zijn vader hem tijdens zijn belangrijkste ontwikkelingsjaren aan vrouwen toevertrouwde.

Of denk aan Peter van Joegoslavië die, toen hij aan de macht kwam (koning Peter II was 17 jaar oud op dat moment), zich in de kelder zette en begon te huilen.

Men hoeft alleen maar de ontwikkelingsloop van een normale man, die iets in het leven wil bereiken, in gedachten te houden en die te vergelijken met die van zo'n troonopvolger, om de enorme kloof tussen de twee te zien. Wat moet een normaal mens leren, hoe hij tot diep in de nacht hard moet studeren, en door steeds weer enorme ernst en ijver te tonen iets in het praktische leven te bereiken. Voor aankomende koningen echter bestaat de opvatting dat hun frivoliteiten alle gereedschappen kunnen verschaffen die nodig zijn voor hun taken in het leven. Een derde van hun leertijd laten ze hen vreemde talen brabbelen; een derde besteden ze aan maatschappelijke futiliteiten, rijden, tennis enzovoort; en

dan komt eindelijk, op de laatste plaats in het curriculum, staatskunde. Hun opvoeding heeft geen stevigheid. Elke leraar vreest dat hij door het uitdelen van een paar welverdiende klappen de eeuwige ongenade van deze toekomstige monarchen zal oplopen. En het resultaat is dan types als Michaël van Roemenië en Peter van Joegoslavië.

Uit al deze overwegingen worden de volgende conclusies getrokken met betrekking tot de Duitse regering:

Het Duitse Rijk moet een republiek zijn. De Führer moet worden gekozen. Hij moet worden bekleed met absoluut gezag. Als collectief orgaan moet een representatief parlement behouden blijven dat de Führer kan steunen en, indien nodig, kan ingrijpen in het bestuur.

De verkiezing van de Führer mag niet worden uitgevoerd door dit parlement, maar moet worden toevertrouwd aan een Senaat. De verantwoordelijkheden van de Senaat moeten beperkt zijn. Haar samenstelling mag niet permanent zijn – haar lidmaatschap moet gebonden zijn aan het bezit van bepaalde hoge officiële posities, posities die eveneens niet voor het leven worden bekleed maar wisselen tussen houders. Het Senaat-lidmaatschap moet zo doordrenkt zijn van hun opleiding en professionaliteit dat geen zwakkeling door hen wordt gekozen, maar alleen de beste wordt verkozen tot Führer. De verkiezing van de Führer mag niet in het openbaar plaatsvinden, maar achter gesloten deuren. Bij de verkiezing van de paus weet het volk niet wat er achter de schermen gebeurt. Eens ging het zo ver dat de kardinalen slaags raakten – sindsdien worden ze voor de duur van het conclaaf opgesloten. Dit moet ook het principe zijn voor de verkiezing van de Führer, dat tijdens de verkiezingshandeling elke discussie tussen de kiezers verboden is.

Binnen drie uur na de voltooiing van de verkiezing moeten de mannen van de Partij, het Leger en de staat een eed van trouw afleggen aan de nieuwe Führer. De scherpste en meest precieze scheiding tussen de wetgevende en uitvoerende organen moet de topprioriteit zijn voor de nieuwe Führer. Net zoals in de nationaalsocialistische beweging de SA en SS slechts het zwaard zijn voor de handhaving van de politieke richtlijnen van de Partij, hoeft de uitvoerende macht zich op dezelfde manier niet met politiek bezig te houden, maar voert zij alleen de politieke instructies uit die zij ontvangt van de wetgevende lichamen – desnoods met het zwaard.

Als een staatsvorm die rekening houdt met deze principes niet eeuwig duurt, zal deze zeker minstens 200 tot 300 jaar standhouden. Want zij is gebaseerd op overwegingen van gezond verstand, terwijl de duizendjarige organisatie van de katholieke kerk gebaseerd is op een fundament van onzin.

Bormann met Hitler

William Joyce

William Joyce's kritiek op het Britse parlementarisme uit 1937 en zijn voorgestelde vervanging: een representatief nationaalsocialistisch gildesysteem.

Dit vierde deel in de reeks 'Visioenen van nationaalsocialistische democratie' vormt een lichte afwijking van het Duitse nationaalsocialisme en richt zich op het nationaalsocialisme van de Britse Eilanden – specifiek op de ideeën van William Joyce, de Britse fascist die later berucht werd onder de bijnaam 'Lord Haw Haw'. Het onderstaande stuk is een excerpt (enigszins ingekort omwille van beknoptheid) uit het tweede hoofdstuk van Joyce's pamflet *National Socialism Now* uit 1937, het primaire ideologische traktaat voor de Nationaalsocialistische Liga, die Joyce datzelfde jaar oprichtte na zijn vertrek uit Mosley's British Union of Fascists. De inhoud van het document maakt zowel de verschillen als de overeenkomsten met het Duitse nationaalsocialisme duidelijk. Dezelfde fundamentele ideologische wereldvisie is aanwezig, met zijn minachting voor de plutocratische elementen van het liberale parlementarisme en het partijsysteem, maar de oplossingen die Joyce voorstelt hebben hun eigen specifiek Britse eigenaardigheden: Joyce's inspiratie voor een alternatieve, illiberale vorm van representatieve regering komt voort uit de ideeën van de eerdere gildesocialisten, die zelf putten uit de vorm en inhoud van het Engelse gildesysteem van de middeleeuwen. Hoewel er een duidelijk Britse smaak zit in Joyce's voorschriften, is de gelijkenis van zijn ideeën met het 'raden-nationaalsocialisme' dat vroege Duitse nationaalsocialisten zoals Rudolf Jung voorstelden veelzeggend. Het worstelen met het probleem van representatie binnen een autoritair systeem en het kijken naar eerdere, prekapitalistische modellen voor inspiratie om dat probleem op te lossen, was een oefening die alle fascisten en nationaalsocialisten uiteindelijk onvermijdelijk leken te vinden.

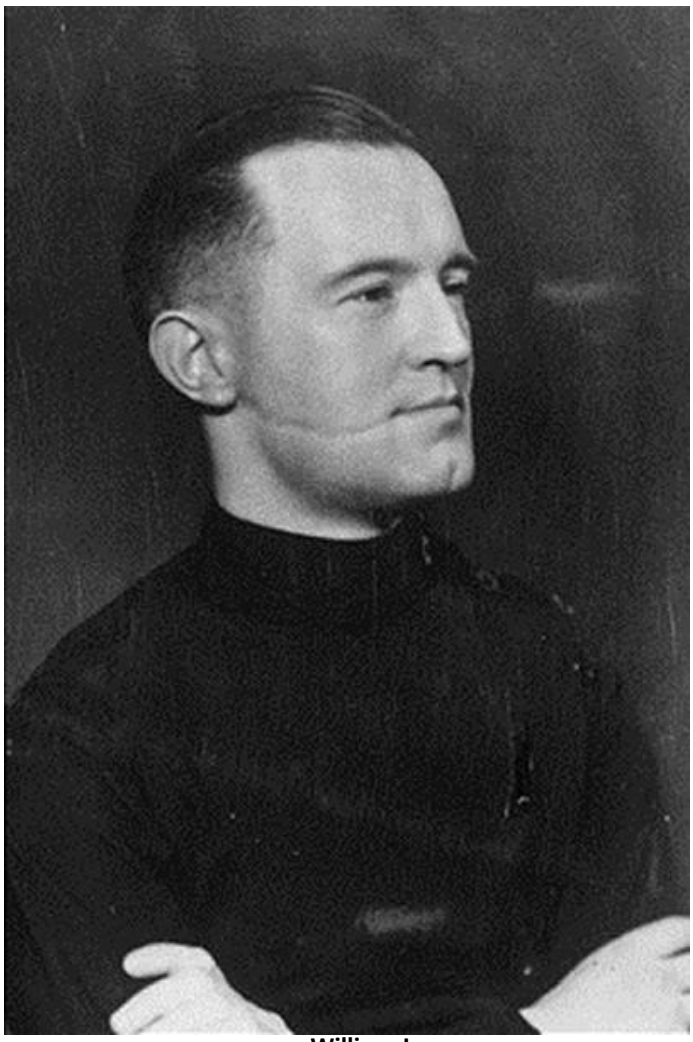

William Joyce

Nationaalsocialisme nu

Fragment uit het geschrift uit 1937

Zolang het politieke systeem onveranderd blijft, zal het onmogelijk zijn om de economische situatie radicaal te wijzigen. Ten eerste is de bestaande orde van parlementaire zittenden te nauw verbonden met de hoge financiën om revolutionaire verandering te wensen; dit geldt zelfs voor de Labour Party, die meer dan één waardevol lid heeft uitgestoten omdat deze durfde te verwachten dat het socialisme nog tijdens zijn eigen leven zou worden gerealiseerd. Ten tweede is dit democratische partijsysteem niet bedoeld als een instrument voor fundamentele verandering; integendeel, het is duidelijk bedoeld om de zaken te houden zoals ze zijn.

De leider van de oppositie krijgt £2000 per jaar betaald om te verhinderen dat de regering doet wat zij pretendeert juist te achten. Zoveel over de morele oprechtheid van de politici. Zelfs de Bergrede vereist niet dat we onze vijanden betalen. Het antwoord kan zijn: “Maar er is geen vijandschap in het Lagerhuis.” Dit antwoord mag als waar worden beschouwd; maar het verklaart niet waarom de beste vrienden zouden doen alsof ze verwikkeld zijn in een homerische strijd en Ierse scheldpartijen om verkiezingen te winnen. Van begin tot eind is de grondtoon van de hele voorstelling kille hypocrisie. De schijngevechten van Westminster zijn bedoeld om het volk te laten denken dat iemand voor hun belangen zorgt; anders zou er wel eens oproer kunnen ontstaan; het is goedkoper om de leider van de oppositie te betalen…

…Het is nu duidelijk dat de nationaalsocialist geen verontschuldiging hoeft te maken voor zijn beslissing om een einde te maken aan de parlementaire klucht. Grondwettelijk, en in volmaakte loyaliteit aan de Kroon als symbool van Groot-Brittannië’s voortdurende majesteit, stelt de nationaalsocialist voor om die veranderingen in het regeringssysteem aan te brengen die nodig zijn om de vereiste veranderingen in ons levenssysteem te bewerkstelligen. Een regering die losstaat van economische feiten is nutteloos; zulke reusachtige ontwikkelingen hebben zich in de afgelopen eeuw voltrokken dat het aanmatigend is om een regeringsvorm te verdedigen die meer dan honderd jaar geleden kristalliseerde en zelfs toen al volkomen ongeschikt was om de economische problemen van die tijd aan te pakken, hoe triviaal die ook waren in vergelijking met die van onze eigen tijd. Het huidige systeem mist, afgezien van zijn archaïsche incompetentie, de essentiële kenmerken van alle ware regering, namelijk effectief leiderschap en echte vertegenwoordiging van het volk. Het eerste ontbreekt omdat de politieke leider slechts een slaaf is van internationale geldelijke belangen, die zijn tegenstander betaalt om een patstelling in stand te houden. Het tweede ontbreekt omdat als de stem van het volk gehoord zou worden, deze zou zeggen: “Ga verder!” Maar er wordt geen stap gezet.

Leiderschap is van onmetelijk belang; het maakt veel van het verschil tussen een groep mannen en een kudde schapen; schapen hebben inderdaad bepaalde onbeduidende neigingen die, gecombineerd met een door de voorzienigheid geschonken gebrek aan intelligentie, hen gelukkiger maken dan een leiderloze kudde mensen. In alle menselijke aangelegenheden, van het beheer van een vis- en frietkraam tot de navigatie van een oceaanstomer, van het spelen van voetbal tot het leiden van een spoorwegsysteem, zijn autoriteit en discipline noodzakelijk. Hoe dwaas is het dan om te beweren dat alleen bij het besturen van de staat autoriteit en discipline overbodig zijn. Bovendien zijn de meeste mensen erop gericht om zoveel mogelijk vrijheid te verkrijgen, en in dat proces zijn ze het meest geneigd om anderen een eerlijk deel van die vrijheid te ontzeggen; zo komt het dat alleen door discipline en discipline alleen een eerlijk deel van vrijheid gegarandeerd kan worden aan de massa van het volk. Robinson Crusoe verloor een aanzienlijk deel van zijn vrijheid zodra Vrijdag op zijn eiland

landde; en de grote bevolkingsdruk in bepaalde delen van deze aardbol maakt gedisciplineerde regulering vandaag de enige optie naast een anarchistische stormloop.

Er was een tijd waarin de tienderangs filosofische prutsers van de Industriële Revolutie leerden dat de regering geen enkele rol zou moeten spelen in de sturing van economische zaken. Deze doctrine van "Laissez Faire" heeft plaatsgemaakt voor de publieke overtuiging dat het de plicht van een regering is om, voor zover mogelijk, te voorzien in de behoeften van het volk. Deze overtuiging is juist; maar ze impliceert ook dat de heersers van een natie de autoriteit moeten hebben om te handelen.

Het nationaalsocialistische principe is dat zij die moeten leiden gekozen worden door het volk en verantwoording schuldig zijn aan het volk, maar dat zij, eenmaal benoemd, de volle autoriteit moeten hebben om te leiden en hun plicht aan de natie te vervullen. Het opleggen van de last van het partijsysteem aan een leider of leiders is lachwekkend; dan kun je net zo goed geen leiders hebben. Hier kan worden ingebracht dat nationaalsocialisme streeft naar het vestigen van een dictatuur. Het heeft geen zin om met woorden te spelen. Nationaalsocialisme zal zeker het wankele bouwwerk van de sociale democratie verpletteren; en als dictatuur het principe is dat een volk zijn gekozen leiders absolute macht moet geven om zijn wil uit te drukken, dan is het een principe dat moet worden hooggehouden. Als dictatuur daarentegen wordt gelijkgesteld met tirannie of met een regering van het volk tegen hun wil in, wordt het veroordeeld op grond van het feit dat het het eerste principe van nationale eenheid schendt. Evenzo is het goed om op te passen voor die geheime vorm van dictatuur, waarbij een dienaar van de Kroon de monarch in een weekend kan afzetten zonder iemand te raadplegen behalve een paar laffe oude prelaten en een groep krantenhandelaren. Nog verwerpelijker is de dictatuur van internationale en joodse financiën, die despotisch reguleert wat wel en niet op de ontbijttafel verschijnt. Laat zij die schreeuwen tegen nationaalsocialistisch leiderschap eerst afrekenen met de echte tirannieën die hen onderdrukken, en we zullen misschien wat meer geloof hechten aan de toewijding aan vrijheid die zij belijden…

…De luidste roep tegen autoriteit komt vandaag van hen die het bezitten en misbruiken; het enige dat zij het meest vrezen is de vestiging van een autoriteit boven hen die hen zal verhinderen het volk uit te buiten dat lijdt onder hun economische tirannie. In het Britse nationaalsocialisme is er geen principe dat leiderschap beperkt moet blijven tot één persoon. Het formele symbool van eenheid in een enkele persoon kan het best worden vertegenwoordigd door de Kroon, bevrijd van haar entourage van zeurende bisschoppen en intrigante partijmannen. In dit opzicht verschilt Engeland van Duitsland, dat verlaten werd door de Hohenzollern en haar formele expressie kon vinden in de uitzonderlijk grote persoonlijkheid van Adolf Hitler. In Italië had het Koninklijk Huis niets van de traditie of symbolische kracht van het onze. Hoewel onze monarchie recent verzwakt is, is zij sterk genoeg om te staan in een nieuwe en gezonde omgeving, die nationaalsocialisme kan bieden.

Daarom is de nationaalsocialist geïnteresseerd in gezaghebbend leiderschap in plaats van in het produceren van één enkele leider. De mannen die nationaalsocialisme naar de kiezers van Groot-Brittannië brengen, zullen hun leiders hebben; en wanneer het volk de politiek heeft goedgekeurd, zullen deze leiders worden geëist om verantwoordelijkheid te nemen, niet alleen voor de nationaalsocialistische organisatie, maar, op de gewone grondwettelijke manier, voor het land. Eenmaal benoemd, moeten zij de macht hebben om te handelen; periodiek moet het volk als geheel over hen oordelen door middel van stemming, en als zij onbevredigend worden bevonden, rust de verantwoordelijkheid om nieuwe ministers aan te stellen grondwettelijk niet bij een politieke groepering, maar bij de Koning zelf.

Mocht het nationaalsocialistische systeem worden goedgekeurd maar de leiders afgekeurd, dan zou het de plicht van de Kroon zijn om de nieuwe ministers te kiezen uit de nationaalsocialistische gelederen. Nationaalsocialisme heeft geen plicht om te voorzien in zijn eigen ondergang. Wij bevelen aan wat wij juist achten en willen dat het permanent is; maar wij treffen wel elke voorzorg die getroffen kan worden om te voorkomen dat leiderschap ontaardt in tirannie. Meer mag men niet verwachten. In tegenstelling tot de democraat zijn wij niet erop gebrand om uit te leggen hoe een systeem kan worden afgebroken nog voordat het is opgebouwd; maar het is essentieel dat het volk in staat is om af te rekenen met leiders en vertegenwoordigers in wie zij het vertrouwen hebben verloren, omdat het grote werk dat nationaalsocialisme voorstelt niet kan worden gedaan zonder wederzijds vertrouwen, waarvan een voorbeeld heerst in Duitsland tussen Adolf Hitler en de grootste meerderheid van Duitse burgers die ooit heeft gestemd. Puur op basis van onze eigen ervaring is het beter om leiderschap openlijk legitieme autoriteit te geven dan partijleiders te hebben die om elke hoek intriges smeden in de hoop hun ellendige partijen bijeen te houden met alle trucs van bedrog, omkoping, intimidatie en veinzerij die bekend zijn in de grammatica van de democratie.

Het tweede essentiële kenmerk van een regering, echte vertegenwoordiging van het volk, vereist de afschaffing van het corrupte en schadelijke partijsysteem, het eeuwige hanengevecht waarin de hanen niet vechten en – subliem schouwspel – overeenkomen om te verschillen. Om vertegenwoordigd te worden, heeft het volk geen bende professionele tegensprekers nodig die alleen overeenkomen over het gevaar van iets te doen. De functie van vertegenwoordigers is om te zeggen wat het volk wil, en onderworpen aan rijp en geïnformeerd oordeel, ervoor te zorgen dat ze het krijgen, waar het te krijgen is. De principes van goede vertegenwoordiging zijn uiterst eenvoudig en hebben niets te maken met het huidige systeem, waarin geen lid voor een agrarisch gebied durft te vragen om de uitsluiting van buitenlandse levensmiddelen en geen lid voor Lancashire durft te pleiten voor de intrekking van de rampzalige India Act. De aard van vertegenwoordiging zelf vereist dat deze goed geïnformeerd is en dat de vertegenwoordigers die beslissingen moeten nemen, deze nemen in het licht van persoonlijke ervaring.

Kennis is de onmisbare gids voor een gezond oordeel, en ervaring is de meest betrouwbare gids voor het soort kennis dat de zaken van het dagelijks leven betreft. Wij vragen vooral dat wanneer een vertegenwoordiger van het volk opstaat om te spreken, hij iemand in het bijzonder vertegenwoordigt en niet het onmogelijke probeert te doen door iedereen in het algemeen te vertegenwoordigen. Deze overweging leidt tot de eis voor vertegenwoordiging in de nationale vergadering van elk beroep en elke professie door hen die door henzelf zijn gekozen.

Sommigen zullen meteen zeggen dat hier in elk geval de gespleten hoef van Mussolini duidelijk zichtbaar is, hoewel in feite de Corporatieve Staat een bijna liefdevolle ontvangst heeft gekregen van allerlei mensen die weinig weten van nationaalsocialisme en het nog minder waarderen. Bepaalde van onze pretentieuze Mayfair-snobben hebben zelfs gespeeld met het gruwelijke idee van een democratische Corporatieve Staat. Laat hen doorgaan. Het concept van functionele vertegenwoordiging, het idee dat mensen moeten weten voordat ze spreken, is stevig uitgedrukt in het gildesysteem dat in de middeleeuwen in Groot-Brittannië heerste. Toen werd een ambacht of beroep gezien als iets dat kunst waardig was, als iets dat met trots in vertrouwen werd gehouden, en als een element dat zijn gepaste en geëerde plaats kreeg in het leven en de raden van de natie.

Als natie hebben wij een liefde voor stelregels die nauwelijks boven het niveau van gemeenplaatsen uitstijgen. Ze maken de buitenlander woedend, maar dienen om ons te troosten voor al onze imperfecties. Een ervan, veel rechtvaardiger dan de meeste, is: “Geef een man een taak om te doen en

laat hem die doen." Vreemd genoeg is het de moralisten nooit opgekomen om te zeggen: "Geef een man een taak om te doen, laat hem die doen en laat hem er dan over praten." Toch ligt hierin de betekenis van vertegenwoordiging, als het al enige betekenis moet hebben. Dit is in elk geval de code van nationaalsocialisme. Daarom zal gildevertegenwoordiging in de nationaalsocialistische staat rusten op de volgende algemene grondslagen:

I. Elk ambacht of beroep zal zijn eigen gekozen Gilde Raad hebben om zijn eigen problemen te bespreken en op te lossen, onderworpen aan de grenzen die worden opgelegd door het nationale welzijn, waarvan de regering de hoeder is.

II. Allen die werken, zullen geregistreerd worden binnen het gilde dat past bij hun roeping en zullen gemachtigd zijn om leden van hun eigen gilde te kiezen voor het Lagerhuis, wier verdiensten als werkers en wier karakter hen tot getrouwe en capabele vertegenwoordigers maken.

III. In die gilden die met industrie te maken hebben, zullen werkgevers en werknemers gelijke vertegenwoordiging hebben; en hetzelfde principe zal de verkiezing van leden voor het Parlement beheersen.

Het is hier passend om te verwijzen naar de positie van de vakbonden in de nationaalsocialistische staat. Nationaalsocialisme, verre van tegen het vakbondsprincipe te zijn, is vastbesloten om niet alleen vakbonden te behouden, maar hen een status in de regering te geven die hen in staat stelt de werkenden effectief te dienen zonder hun toevlucht te nemen tot het wapen van de staking, dat, net als de uitsluiting, een vorm van instrument is die niemand behalve de communistische agitator als iets op zichzelf wenselijks zou beschouwen. Stakingen en uitsluitingen hebben vaak meer verspilling en vernietiging dan wat anders bewezen, hoewel zonder stakingen de toestand van veel arbeiders onmenselijk zou zijn geweest. Geen oplossing voor een industrieel probleem mag ooit de productie van nodige goederen verminderen; anders moet het volk lijden.

In plaats van een essay te schrijven over een onderwerp dat grondig is onderzocht door vakbondsleden, laten we recht op het punt afgaan. In het gildesysteem zullen de vakbonden verantwoordelijk zijn voor de verkiezingen voor de gilden en het Parlement van hen die de werkenden vertegenwoordigen. Zo verwerven de vakbonden in één klap in de raden van de natie gelijke wettelijke en grondwettelijke, economische en politieke invloed met de werkgevers. Elke arbeider is geregistreerd in het passende gilde; en lidmaatschap van zijn vakbond is verplicht. Aangezien de staat, door later te beschrijven regulering, hoge koopkracht en goede arbeidsvoorwaarden moet verzekeren aan de werkenden, wordt het volkomen overbodig voor de vakbonden om de strijd te voeren die zij een eeuw lang hebben gevoerd. Hun voornaamste doel is bereikt. Het blijft echter noodzakelijk dat zij spreken en handelen voor de werkenden binnen de gildestructuur, en de werkgevers zullen natuurlijk geschikte organisaties van zichzelf moeten vormen voor een soortgelijk doel.

Geen duidelijker erkenning kan worden gegeven aan de vakbonden dan hun wettelijke en parlementaire recht om de werkenden te vertegenwoordigen. Juist deze overweging maakt het des te noodzakelijker dat zij zichzelf bevrijden of bevrijd worden van opportunisten die teren op hun lidmaatschap om politieke eer te behalen en een beruchte carrière uit te snijden ten koste van hen die bijdragen aan hun succes en vergeten worden zodra dit is behaald. In het nieuwe vakbondswezen mogen pretentieuze bedriegers geen rol spelen. Elke vakbondslid weet wat hier bedoeld wordt; en elke fatsoenlijke vakbondslid is ziek en moe van het bedrogen worden door tapijtzakpolitici en kerels die vergeten dat ze machinisten zijn geweest zodra ze parlementsleden worden. De vakbond zal geen instelling zijn voor de vriendelijke opvoeding van would-be politici; het zal het gezaghebbende lichaam zijn dat zich bezighoudt

met de omstandigheden en verlangens van de werkenden, die het dag na dag vertegenwoordigt in het gilde, en op voet van onverschrokken gelijkheid in het Parlement.

Het Lagerhuis zal dus een vergadering zijn van mannen die hun werk kennen en de macht hebben om te wetgeven over alle zaken die de beroepen, ambachten en roepingen van het volk beïnvloeden, onderworpen aan het recht van de volksregering om in te grijpen waar algemene belangen in gevaar komen door specifieke belangen en om wetten te maken, bij besluit in de raad, voor het welzijn van het volk als geheel. Zonder deze noodzakelijke bevoegdheden zou een regering van het volk niet kunnen regeren; noch zou zij kunnen garanderen dat actie niet wordt belemmerd door langdurige discussie. Om het representatieve karakter van dit nationaalsocialistische Lagerhuis te waarderen, is het alleen nodig om het volgende verbazingwekkende verslag te citeren uit de *Morning Post* van 4 juni 1937:

Op een erepunt zullen oude Harrovianen vandaag in het Lagerhuis rond de regering scharen… Het is de vierde juni op Eton, en de regering, anticiperend op een algemene uittocht van oude Etoniaanse leden, meer dan 100 in aantal, heeft in hun oproep een herinnering hieraan opgenomen, met een dringend verzoek aan niet-Etonianen om de bres te vullen. De oproepleiders zijn, naar ik begrijp, ervan overtuigd dat het motto van de Harrow School, "Stet fortuna domus", hen zal behoeden voor een nederlaag bij een stemming. In partijgelederen werd gisteravond vrijelijk vertaald dat dit betekent: "De regering mag niet in de steek worden gelaten." In elk geval is er weinig reden tot alarm.

Stet Fortuna domus zou ook vrijelijk vertaald kunnen worden als: "Lang leve de Beurs."

De viering kon, nemen we aan, niet worden uitgesteld tot zaterdag, uit vrees dat sommige van de oude jongens het gênant zouden vinden om hun gebedsdoeken mee te nemen naar het zonnige Windsor. Mocht een oude Etoniaan dit boek ooit lezen, dan kan hij geërgerd zijn; maar hij zou moeten bedenken dat niets schadelijker is voor zijn "Alma Mater" dan het soort braakselachtige onzin dat wij hebben geciteerd, onzin die echter duidelijk genoeg laat zien wat een zeer representatieve plaats St. Stephen's is.

Terugkerend naar de kwestie van echte vertegenwoordiging, moeten wij de oude en ongegronde beschuldiging ontkennen dat nationaalsocialisme de vertegenwoordiging van vrouwen zou verpletteren. Waar vrouwen in de industrie werken, zullen zij dezelfde rechten hebben als mannen bij de verkiezing van gilde- en parlementaire vertegenwoordigers. Het is ook nodig om eerlijk te erkennen dat de taak van het baren en opvoeden van een gezin niet minder belangrijk is voor het ras dan enige andere, en dat daarom een werkelijk representatief systeem uitdrukking en macht moet geven aan de moeder, die, als de meeste vrouwen, noch door een blauwkous, noch door een trans-Atlantische edelvrouw kan worden vertegenwoordigd die vasthoudt aan de voornaamste ondeugd die het Amerikaanse volk uit angst voor vergif heeft afgezworen. Er zal daarom een gilde worden gevormd om nationaal de belangrijkheid en de rechten uit te drukken van hen die verantwoordelijk zijn voor het huis, dat immers de basis vormt van het grootste deel van ons gedrag. Vrouwen zullen zo de wettelijke macht krijgen om te handelen tegen schandalen van raciaal belang, zoals moeder- en kindersterfte.

Gevolg moet worden gegeven aan het principe dat de grote ontdekkingen en prestaties van de wetenschap open moeten staan voor elke moeder, ongeacht haar economische omstandigheden. Waar de natie sterke, gezonde burgers eist, kan er geen onderscheid zijn tussen rijk en arm; maar de toepassing van rijkdom en wetenschap op dit specifieke, doch enorme probleem is bij uitstek een zaak voor vrouwen zelf, die, na alle excessen en offers van de suffragettes, nu een stem hebben die even nutteloos voor hen is als voor de mannen. Vrouwen kunnen soms neerbuigen om onderwerpen te bespreken die ze niet begrijpen; maar ze lijken altijd blij om te bespreken wat ze wel begrijpen. Hier is

hun kans, alleen geboden door nationaalsocialisme. Het nationaalsocialisme eist dat allen leven in dienst van de natie; en nationaalsocialisme moet daarom, voor zover het kan, ervoor zorgen dat allen geschikt zijn om deze dienst te verlenen. Hieruit volgt dat de zorg voor moeder en kind een verantwoordelijkheid is die boven elke overweging van economie staat, want hierop beknibbelen is het klassieke voorbeeld van valse zuinigheid.

Tijdens dit onderzoek naar de noodzaak van grondwettelijke hervorming is tot dusver niets gezegd over het Hogerhuis. Het is tijd om in duidelijke taal te spreken. De Nationaalsocialistische Liga heeft geen nut voor een dergelijk anachronisme. In 1911 stierf deze nobele vergadering; Lord Rosebery, de enige fatsoenlijke liberale politicus binnen levend geheugen, zei dat hij liever dan de regering van Zijne Majesteit in verlegenheid te brengen, zou stemmen voor de Parlement Act, het Huis zou verlaten en nooit meer de portalen van hunne lordschappen met zijn schaduw zou verduisteren. Het grafschrift werd wijselijk uitgesproken; want sinds die tijd heeft het Hogerhuis niets anders gedaan dan de definitieve stempel van respectabiliteit zetten op de meest gruwelijke misdaden van het Lagerhuis, zoals bijvoorbeeld de India Act. Een vergadering die niets initieert en niets verbiedt, maar niettemin discuteert, kan geen effect hebben anders dan het verspillen van tijd die voor iemand waardevol moet zijn, zo niet voor hunne lordschappen. Hieruit mag niet worden afgeleid dat nationaalsocialisme tegen het verlenen van titels voor verdienste is. Er zit iets in het genie van het Britse volk dat een dergelijke praktijk waardeert, hoewel miljoenen arbeiders graag zouden weten hoe Citrine en Mond hun opname in de gelederen van de edelen hebben verdiend. Laat eer worden bewezen waar die verschuldigd is; maar laat een wetgevende vergadering qua karakter en bekwaamheid geschikt zijn om haar werk te doen. Natuurlijk kan de democratie nooit beseffen dat het werk van de regering altijd gezien moet worden als een zware verantwoordelijkheid en nooit als een bron van beloning of verheffing in de schaal van bevoorrechte snobisme.

Daarom zal het Hogerhuis worden heringericht als een Tweede Kamer, die vertegenwoordiging biedt aan al die aspecten van het nationale leven die niet als economisch kunnen worden geklasseerd. Voor die aspecten die economisch zijn, is ruimschoots voorzien in het Lagerhuis. Imperiale en buitenlandse zaken, de krijgsmacht, de universiteiten, verschillende christelijke religieuze denominaties, kunst, wetenschap en algemene cultuur zijn allemaal onderwerpen die binnen het bereik moeten vallen van een verlichte en hygiënische Tweede Kamer. Het erfelijke element kan wel verloren gaan, hoewel als de zoon van een senator evenveel bekwaamheid toont als zijn vader, zijn opname in het Huis een nationaal voordeel zou zijn. In eenvoudige taal erkennen wij dat er veel te zeggen valt voor het principe van erfelijkheid; maar tenzij het zichzelf in de uitkomst rechtvaardigt, is het de wetenschap die wordt beledigd en niet de erfelijkheid. Het Huis zal worden benoemd door de Kroon op advies van de gekozen leiders van het volk in overleg met het Lagerhuis, en zal bestaan uit technici wier belangen te specifiek zijn en wier specialisatie te gedetailleerd is om hen als vertegenwoordigers van de mensheid in massa te maken, en uit mannen wier ervaring hen geschikt maakt om te oordelen over zaken van imperiaal en buitenlands belang, en over kwesties die al die zeer vele nationale activiteiten betreffen die niet terecht commercieel genoemd kunnen worden. Deze Tweede Kamer zal zeer zelden als geheel bijeenkomen, maar uit de rijkdom aan kennis en ervaring die zij bevat, zal zij in staat zijn om selecte groepen mannen te leveren om de regering te adviseren en de leiders van het volk in staat te stellen wijs te beslissen en prompt te handelen in al die zaken die niet passen bij de zaken van het Lagerhuis, dat volledig vrij zal zijn van enige inmenging van de kant van de Tweede Kamer. Deze vergadering, zonder haar wil aan de natie te kunnen opleggen, kan van opperste waarde zijn door de leiders van het volk de kennis en ervaring te verschaffen die essentieel zijn voor een gezond oordeel. Haar functies leveren het antwoord op de

veelgehoorde kritiek dat een wetgevende vergadering van experts geneigd is te ontaarden in een comité van pedanten.

Het zal nu duidelijk zijn dat het nationaalsocialistische idee van vertegenwoordiging, net als de ideale natie, organisch is en elke vorm van activiteit omvat die voordelig is voor het volk. De zwaarste nadruk wordt overal gelegd op de geschiktheid van mannen om te spreken voor hen wier belangen zij behartigen. Voorbij is het dwaze schouwspel van een aantal professoren van niets in het bijzonder die zich haasten voor een korte maar stormachtige verblijf in een kiesdistrict, om door allen vergeten te worden zodra de meest aannemelijke is gekozen. Veel meer zou geschreven kunnen worden over het onderwerp van vertegenwoordiging, inclusief een gedetailleerde beschrijving van de manier waarop het land moet worden ingezoned en de ambachten gecategoriseerd om gilde- en parlementaire verkiezingen de kiezers de kans te geven hun vertegenwoordigers persoonlijk te kennen; maar dit is een zaak voor een gedetailleerd traktaat en niet voor een algemeen overzicht dat alleen bedoeld is om de hoofdprincipes te schetsen waarop het hele systeem moet steunen.

Naar onze mening heeft het geen zin om details uit te werken zolang de algemene aard van het systeem niet is geaccepteerd; bovendien zal het bij het uitwerken van de bijzonderheden het doel van de Nationaalsocialistische Liga zijn om alle mogelijke hulp te verkrijgen van hen die het plan zelf zullen uitvoeren. Als het advies van experts op enig moment waardevol is, is het waardevol in het begin; en wij gaan niet de initiële fout maken om voor te stellen experts hun vak te leren. Wij hebben de gegevens verschaft voor de creatie van een systeem waarin elke ambachtsman zijn vaardigheid en kennis ten volle kan benutten. Overweeg deze gegevens zorgvuldig, merk hun superioriteit op ten opzichte van de versleten bases van de huidige parlementaire klucht, en als je enige nuttige bijdrage hebt te leveren op het gebied van gedetailleerde administratie, lever die aan ons, en beschuldig nationaalsocialisme achteraf niet van het produceren van een complete en ingewikkelde regeringsmachine zonder te hebben stilgestaan om het volk om goed advies te vragen.

In plaats van nu te treuzelen met de subtiliteiten van grondwetgeving, is het beter om te laten zien hoe nationaalsocialisme, door dit verbeterde regeringssysteem, het volk zal ten goede komen, op wie het vertrouwt en in wiens lot het gelooft.

Otto Strasser

Otto Strassers blauwdruk voor een Duitse socialistische 'autoritaire democratie'

Het onderstaande uittreksel omvat het geheel van deel drie, hoofdstuk drie van Otto Strassers boek *Germany Tomorrow* uit 1940 en is waarschijnlijk een van de meest gedetailleerde beschrijvingen van hoe een nationaalsocialistisch staatssysteem in de praktijk zou functioneren. *Germany Tomorrow* is zelf een uitgebreide, Engelstalige vertaling van Strassers eerdere werk *Aufbau des Deutschen Sozialismus* ('Opbouw van het Duitse socialisme'), oorspronkelijk gepubliceerd in 1931, ongeveer een jaar nadat Otto de NSDAP had verlaten. Deel drie van *Germany Tomorrow*, 'De nieuwe orde', is een grotendeels complete vertaling van de tweede editie van Strassers oorspronkelijke *Aufbau* uit 1936, terwijl deel een en twee (die handelen over de Hitler-regering, vooruitzichten voor revolutie en de potentiële naoorlogse situatie) nieuw materiaal waren dat naar verluidt speciaal voor het boek en zijn Engelstalige publiek werd geschreven. Er zijn enkele verschillen tussen de twee Duitse edities van *Aufbau* en de latere Engelse bewerking (met name in de bespreking van de 'joodse kwestie'), maar over het geheel genomen lijkt deel drie van *Germany Tomorrow* mij een accurate vertaling van de editie van 1936 van *Aufbau*, vandaar mijn reproductie ervan hier. Het type staat dat Strasser beschrijft (een 'autoritaire democratie' die zowel raadsnationalistische als corporatistische concepten combineert) is interessant, hoewel het misschien wat onhandig is met zijn federalistische systeem en drie bestuursniveaus. Sommige raadsfuncties die het beschrijft doen denken aan Rudolf Jungs oorspronkelijke werk over nationaalsocialistische ideologie, hoewel dit in tegenstelling tot bij William Joyce minder waarschijnlijk louter toeval is. Jung onderhield gedurende hun carrières correspondentie met beide Strasser-broers, dus enige mate van invloed is niet verrassend – hoewel Jungs ideologische wereldbeeld over het algemeen meer overeenkwam met dat van Gregor dan met dat van Gregors radicale "inktslingerende kleine broer".

Otto Strasser

De Duitse socialistische staat

I. Principiële zaken

In overeenstemming met de organische opvatting dat alle instellingen moeten worden beoordeeld op de mate waarin ze organisch leven bevorderen, beschouwen wij de staat niet als iets dat boven de gemeenschap als geheel staat, maar als niets anders dan de organisatorische vorm van het volk, de vorm die de meest volledige ontwikkeling mogelijk maakt van het organisme dat bekendstaat als het 'Duitse volk'. De staat is geen doel op zich, maar iets waarvan het doel is (of zou moeten zijn) om het organisme van het 'volk' (of de 'natie') zo te behandelen dat het op de meest effectieve wijze alle krachten kan benutten die de gemeenschap in staat stellen zichzelf te handhaven tegenover andere gemeenschappen in de wereld. Hieruit volgt dat de staat altijd wordt bepaald door de eigenaardigheden van het volk. Geen volk kan de staatsvormen van een ander intact overnemen. Wanneer de vorm van de staat is aangepast aan de eigenaardigheden van het volk van één land, maakt onze organische visie duidelijk dat deze staatsvorm niet perfect kan worden aangepast aan de eigenaardigheden van een ander volk. Als bijvoorbeeld het fascisme de staatsvorm is die het beste past bij het Italiaanse volk (en het feit dat het Italiaanse volk het tolereert maakt dit waarschijnlijk), dan kan het fascisme niet de staatsvorm zijn die het beste past bij het Duitse volk. Dezelfde overwegingen gelden voor de bolsjewistische staatsvorm die in Rusland heerst, die onmogelijk de beste staatsvorm voor het Duitse volk kan zijn.

De staat moet voortkomen uit de aard van het volk; hij moet het leven van het volk ordenen en interne wrijving tot een minimum beperken, want dan worden de naar buiten gerichte krachten sterker. De atleet die traint voor een grote prestatie, die zijn zenuwen en spieren zonder wrijving laat samenwerken en die door regelmatige beoefening van geleidelijke oefeningen ook de mentale krachten van zelfvertrouwen en wil tot overwinning cultiveert, is het model van een organisme in topconditie. Een team dat getraind is voor succes in een bepaalde sport, zoals voetbal, is een gemeenschap waarvan de kansen op overwinning afhangen van dezelfde voorwaarde – het reduceren van interne wrijving tot een minimum om de maximale output van goed gerichte energie te verzekeren.

De opvatting van de staat als de best mogelijke organisatie van het volk impliceert de principiële afwijzing van de halfgod-rol die alle dictators en would-be dictators aan de staat toeschrijven, en impliceert de openlijke erkenning van de 'volksstaat'. De organische verbinding tussen volk en staat die ten grondslag ligt aan dit laatste begrip legt de conservatieve revolutionair als een noodzakelijke gevolgtrekking op dat de vormen van de staat zich moeten aanpassen aan de interne en externe transformatie van het volk, van het volksbewustzijn, van de mate van rijpheid van het volk. Het volgt ook als een principiële zaak dat die vormen van de staat 'goed' zijn, dat wil zeggen geschikt, die gunstig zijn voor de lichamelijke en mentale gezondheid en ontwikkeling van het organisme dat het volk is; evenzo zijn die vormen van de staat 'slecht', dat wil zeggen ongeschikt, die in deze opzichten ongunstig en belemmerend zijn. Want het volk is de inhoud, het levende, het organische; de staat is de vorm, het dode, het organisatorische. De ervaringen van de afgelopen jaren, en vooral onze ervaringen met de regering van Hitler, maken het noodzakelijk om met de grootst mogelijke nadruk het principe van de 'totalitaire staat' af te wijzen.

Het nationale idee, volgens hetwelk de mens en zijn organische gemeenschap, het volk, de kern van het sociale systeem zouden moeten zijn, impliceert door zijn conservatieve aard de verwerping van elke poging om een organisatorische vorm te verafgoden. Even beslissend ten gunste van deze verwerping is de erkenning dat de staat, door zijn aard, alleen regulerende functies kan hebben, dat wil zeggen slechts een deel (hoewel een belangrijk deel) van het sociale leven kan en mag beïnvloeden. Zowel het lagere

vlak, dat van het 'lichaam' (= economisch leven), als nog meer het hogere vlak, dat van de 'ziel' (= cultuur), hebben van nature de neiging zich af te scheiden van het vlak van de 'geest' (= samenleving) en eisen voor zichzelf een onafhankelijke vervulling, tenzij het natuurlijke evenwicht wordt verstoord, wat onvermijdelijk zal leiden tot de ziekte en uiteindelijk tot de dood van het organisme als geheel.

In overeenstemming met de inleidende gedachten bij onze filosofische grondslagen zal de lezer, denk ik, deze verhandelingen begrijpen, ook al vindt hij dat ik een enigszins ongebruikelijke toepassing van termen maak. (Dit komt voornamelijk doordat de woorden – als oude munten – dun zijn gesleten door overmatig gebruik. Ze zullen in de komende dagen moeten worden opgefrist.)

Het vorstelijke gevoel van superioriteit waarmee de echte conservatief de staat altijd beschouwt als niets meer dan een instrument, een werktuig – als een 'pak kleding' dat min of meer goed bij het volk past – is gerechtvaardigd, evenals de nederige eerbied die hij heeft voor het organisme van de 'natie', waarin hij het duurzame ziet terwijl de staat het vergankelijke is, variërend met de bestaande groei of rijpheid van de natie.

II. De vorm van de staat

Om deze redenen is de staatsvorm in wezen onverschillig, en het enige wat we hoeven te onderzoeken is welke staatsvorm het meest geschikt is voor de huidige rijpheid (=leeftijd) en ideologie van het Duitse volk. Om deze redenen is met name de vraag monarchie of republiek van weinig belang. Onze keuze zal worden bepaald door ons antwoord op de vraag: 'Welke staatsvorm zal het meest geschikt zijn voor het Duitse karakter en de wezenlijke aard?' Hoe geschikter de staat is voor het Duitse karakter, hoe harmonieuzer zijn interne organisatie zal zijn, en hoe krachtiger hij zal zijn in een wereld waarin hij tegenover andere staten staat.

Het principe dat alleen de besten en meest efficiënten onder de Duitse mannen moeten worden opgeroepen om de staat te leiden, sluit erfelijke monarchie uit, want het is onwaarschijnlijk dat talent zo perfect door erfelijkheid wordt overgedragen dat de zoon van de beste leider ook de beste leider van zijn volk zal zijn. Een aanvullend argument tegen erfelijke monarchie is het principe dat er geen handicaps in het leven mogen zijn, dat er gelijkheid van kansen moet zijn voor alle burgers. Een staatsvorm waarin een opperste positie door louter geboorte is verzekerd aan de oudste zoon van de regerende monarch botst zo drastisch met het principe van gelijkheid van kansen dat het zichzelf veroordeelt. Het blijft te beslissen tussen een kiesmonarchie en een republiek. In beide gevallen zal het staatshoofd worden gekozen: in een kiesmonarchie voor het leven; in een republiek voor een bepaalde termijn. Een korte termijn brengt zeker het gevaar met zich mee dat de president, om zijn kansen op herverkiezing te bevorderen, de kiezers zal proberen om te kopen met concessies van allerlei aard; en dit maakt onpartijdig bestuur onwaarschijnlijk. Het gevaar van partijdigheid zal groter zijn wanneer de president energiek en ambitieus is (twee kwaliteiten die anderszins wenselijk zijn in een staatsman), wat resulteert in corruptie wanneer het kiezerskorps klein is, en in het najagen van populariteit wanneer het groot is. Dergelijke gevaren worden vermeden wanneer de president (of monarch) voor het leven wordt gekozen, want dit maakt hem onafhankelijk van de kiezers en stelt hem in staat om verstrekkende plannen te overwegen en uit te voeren, ongeacht iets zo veranderlijks als publieke gunst.

Om deze redenen lijkt het ons dat de beste regeling voor Duitsland zou zijn dat het Rijk een president heeft die voor de duur van zijn natuurlijke leven wordt gekozen. Dat zou overeenkomen met de ervaring van meer dan duizend jaar Duitse geschiedenis, en het maakt niet uit of de zo gekozen monarch een keizer of een president wordt genoemd.

III. Bestuur

De president van het Rijk, gekozen voor het leven, zal de opperste vertegenwoordiger van het staatsgezag zijn. De ministers die door hem worden benoemd en aan hem ondergeschikt zijn, zullen slechts deskundigen met adviserende functies zijn en geen verantwoordelijke dragers van staatsmacht; zij zullen persoonlijk verantwoording afleggen aan de president. De tweede drager van staatsgezag zal de Grote Raad zijn. De Grote Raad zal bestaan uit de presidenten van de provincies (tussen de twaalf en zeventien in aantal), de vijf ministers van staat, en het presidium van de Rijksstandenkamer. Het zal dus ongeveer twee dozijn leden tellen, allemaal personen van buitengewone importantie. Met een eenvoudige meerderheidsstemming zal de Grote Raad ook de president van het Rijk kiezen (die geen lid van de Raad hoeft te zijn). De derde drager van staatsgezag zal de Rijksstandenkamer zijn. Deze zal bestaan uit 110 leden, waarvan 100 worden gekozen en 10 worden benoemd. Zij staat aan het hoofd van het gehele stelsel van standen. (Meer details zijn te vinden in sectie vijf hieronder.) De drie dragers van staatsgezag zullen gelijke bevoegdheden hebben. Een wet zal de instemming van twee van hen vereisen voor invoering of intrekking.

Stabiliteit in het beheer van de staat zal worden verzekerd door het feit dat de president van het Rijk voor het leven wordt gekozen, dat hij een meerderheid in de Grote Raad zal hebben (aangezien hij de presidenten van de provincies benoemt), en omdat hij, door tien leden van de Rijksstandenkamer te benoemen, ook in dat orgaan een overheersende invloed zal hebben.

De positie van de president van het Rijk, die door de auteur in 1931 werd geschetst, drong zich na de dood van Hindenburg op in de regering van Hitler – maar met het verschil dat typisch is voor het overgangskarakter van de Hitleriaanse periode, dat het hier een onvermijdelijk resultaat van omstandigheden was, niet het resultaat van creatieve wil. Dit verklaart de absurditeit dat het ministerie de jure van het Rijk nog steeds grotendeels (zoals de Weimar-grondwet voorzag) de facto het karakter heeft van een louter lichaam van deskundigen met adviserende functies, zonder de bevoegdheden van een verantwoordelijk bestuur. Juist omdat de president van het Rijk dus veel macht zal hebben, is het van vitaal belang dat er twee andere dragers van staatsgezag zijn; om de eminente gewenste moderne vorm van ‘autoritaire democratie’ te vestigen, die fundamenteel verschilt van zowel de dictatuur (van een individu of een partij) als van de massadominantie (van partijen of raden). – Nogmaals, meer details zijn te vinden in sectie vijf hieronder.

Hier wordt het noodzakelijk om iets belangrijks te zeggen over het ambtenarenapparaat. In overeenstemming met de essentiële aard van de echte ‘volksstaat’ die wij willen vestigen, mogen er geen bevoorrechte ambtenaren zijn. Waarschijnlijk is er geen volkssentiment meer wijdverspreid, en zeker kan er geen beter gerechtvaardigd zijn, dan ontevredenheid met een ambtenarij die zichzelf gerechtigd acht om een beschut leven te leiden, afgezonderd van de economische strijd van de brede massa’s van het volk. Minder dan ooit rechtvaardigen vandaag de dag uitzonderlijke prestaties van de ambtenarij een dergelijke positie. Wanneer principieel de ‘ambtenaar’ niets meer is geworden dan een ‘openbare dienaar’, zal hij moeten voldoen aan alle eisen van efficiëntie en hard werken die aan de leden van de vrije beroepen worden gesteld, en zal hij moeten delen in de wisselvalligheden van het algemeen welzijn. Met andere woorden, terwijl in het hedendaagse Duitsland de ambtenaren bijzondere rechten hebben doordat ze niet ontslagen kunnen worden en recht hebben op pensioenen – wanneer de nieuwe orde is gevestigd, zal absolute zekerheid tegen ontslag verloren zijn gegaan voor ambtenaren van alle rangen, terwijl het recht op een pensioen aan elke Duitse burger zonder uitzondering zal toebehoren.

Het zal een vast principe zijn bij het Duitse socialisme dat een bevoorrechte en machtige ambtenarij – kortom bureaucratie – een dodelijk gevaar zal zijn, waartegen de enige waarborgen een maximum aan zelfbestuur en een minimum aan ambtelijke rechten zijn. Daarom zal strikt toezicht en controle op alle openbare functionarissen zo noodzakelijk zijn.

IV. Provinciale onderverdeling

Een van de moeilijkste kwesties van het Duitse binnenlands beleid tot nu toe is de kinderachtige vraag geweest: unitarisme of federalisme? De vraag is van typisch liberale oorsprong, en het hoeft nauwelijks te worden gezegd dat het liberale antwoord altijd 'unitarisme' is geweest. Hoewel een conservatieve Duitser niet minder zeker 'federalisme' zal antwoorden, mag niet worden verondersteld dat hij droomt van het maken van de huidige Duitse staten tot de eenheden van dit nieuwe federalisme. Deze staten komen geenszins overeen met de organische integriteit van de bevolkingen die binnen hun 'grenzen' leven. Ze zijn ontstaan als gevolg van de inspanningen van lokale dynastieën om zoveel mogelijk grondgebied en zoveel mogelijk 'onderdanen' onder hun respectieve invloed te brengen – een streven dat het krachtigst (en ook het meest schadelijk voor Duitsland) was in de Habsburgse monarchie. Het zal daarom duidelijk nodig zijn voor Duitsland om, als begin, deze afzonderlijke staten op te breken en te herordenen.

Ik weet dat, zoals de zaken nu staan, zowel Oud-Pruisen als Nieuw-Pruisen zich sterk zullen verzetten tegen de desintegratie van de staat die onder de naam Pruisen bekendstaat, met als argument dat het rampzalig zou zijn voor het Rijk omdat het de vormende energie van de Pruisische geest zou schaden. Ik heb inderdaad te veel respect voor de Pruisische geest en ben me te scherp bewust van de belangrijke rol die deze in de Duitse geschiedenis heeft gespeeld om bewogen te worden door enig anti-Pruisisch ressentiment, zoals men zou kunnen veronderstellen dat ik in mijn Beierse vaderland heb opgezogen. Maar mijn kennis van het Duitse karakter en de Duitse geschiedenis hebben mij overtuigd dat de Pruisische particularistische oplossing niet meer was dan een willekeurige oplossing – die niet ophield een willekeurige oplossing te zijn omdat deze werd bepleit en aangenomen door Frederik de Grote en vervolgens door Bismarck. Mijn algemene begrip van historische verwevenheden overtuigde mij zelfs dat in het tijdperk van de (liberale) nationale staat er geen andere manier was waarop het Rijk kon worden gevestigd dan door de hegemonie van Pruisen. Maar hetzelfde begrip informeert mij nu dat de tijd rijp is voor een heropleving van het oude (conservatieve) idee van het Rijk, een idee waarvan de mystieke verwevenheid met de wedergeboorte van het Westen overweldigend wordt bevestigd door de geschiedenis van de afgelopen duizend jaar.

De ontwikkeling van het Duitse volk tot een ware Duitse natie (die ik beschouw als de substantiële betekenis van de Duitse Revolutie) eist en dwingt dat het Pruisische particularisme in al zijn vormen in de smeltkroes wordt geworpen, eist en dwingt een huwelijk van het Fredericiaanse Duitse type met het Theresiaanse Duitse type om (opnieuw) de ware Duitser voort te brengen – want aan de ware Duitser behoort een Europees gevoel toe, dat zo opvallend en noodlottig ontbrak in het Pruisische particularisme. Deze erkenning van het noodzakelijke eenheidskarakter van de Duitse staat is geen acceptatie van het ideaal van liberaal unitarisme. Want deze verenigde Duitse staat mag niet centraal vanuit één plek worden geregeerd. Er zijn zulke duidelijke geopolitieke, religieuze en culturele verschillen binnen het Duitse volk dat een uniformiteit die in strijd is met de aard van de Duitsers verboden is. Hoewel het komende Duitse rijk dus verenigd zal zijn, zal het federaal worden onderverdeeld in provincies. De bestaande willekeurig gevormde staten en gebieden zullen worden

opgebroken en heringericht in twaalf tot vijftien provincies, elk overeenkomend met een geopolitieke, culturele en tribale entiteit.

Het weekblad dat ik vroeger onder de titel 'Der Schwarze Front' [Zwarte Front] redigeerde, bevat in het nummer van 30 september 1931 een schets van de voorgestelde onderverdeling van het toenmalige Duitse Rijk, waarnaar ik lezers verwijs die meer details willen.

De provincie zal worden onderverdeeld in kringen (Kreise), elk ongeveer de grootte van de huidige kringen (in Beieren, Bezirk; in Saksen, Amtshauptmannschaft; in Württemberg, Oberamt; in Baden, Amtsbezirk; in Mecklenburg en Oldenburg, Amt). Rijk – provincie – kring zal de organisatorische onderverdeling van de administratieve gebieden van de Duitse staat zijn. Elke provincie zal haar eigen president hebben, die zeven jaar in functie zal zijn. Hij zal worden benoemd door de president van het Rijk, maar de benoeming zal onderworpen zijn aan de goedkeuring van de Provinciale Standenkamer. Als deze goedkeuring twee opeenvolgende jaren wordt onthouden, zal de provinciale president moeten aftreden, en moet de president van het Rijk een ander benoemen. Op dezelfde manier zal de kringpresident voor vijf jaar worden benoemd door de provinciale president, en zijn benoeming zal de goedkeuring van de Kringstandenkamer vereisen. Ook hier zal, als de goedkeuring eenmaal wordt onthouden, de kwestie na een interval van een jaar opnieuw ter sprake komen.

De noodzaak van bevestiging van de benoeming van de belangrijkste provinciale en kringfunctionarissen door de respectieve Standenkamers impliceert de uitoefening van een uiterst belangrijke invloed door de volksvergaderingen. Daardoor zullen de presidenten van kringen en provincies minstens zo afhankelijk worden van de goodwill van het volk als van die van hun officiële superieuren, en dit is des te belangrijker omdat zo de volkse invloed in de Grote Raad veel verder zal gaan dan die in elk geval wordt uitgeoefend door de rechtstreeks door het volk gekozen vertegenwoordigers (de vijf voorzitters van de Rijksstandenkamers). De voorschrijving van een interval van een jaar vóór een tweede stemming waarmee de president van een provincie of een kring definitief kan worden ontslagen, beschermt deze functionarissen tegen buitensporige veranderlijkheid van de publieke opinie en verzekert in elk geval de continue werking van het staatsgezag.

V. Het standensysteem

A. Afschaffing van het partijstelsel

De belangrijkste conclusie uit de conservatieve opvatting dat mensen (zelfs de leden van hetzelfde volk) ongelijk zijn in lichamelijke, mentale en religieuze opzichten, en daarom ongelijk in wat ze voor de gemeenschap kunnen doen, is de verwerping van het (pseudo-)democratische principe van gelijkheid. Een verdere conclusie is de erkenning dat ieder mens alleen geldige oordelen kan vellen over zaken en personen die hij kent uit zijn eigen prestaties en uit persoonlijke ervaring. Dit impliceert de verwerping van het politiek-parlementaire kiessysteem.

Het is tijd om de weerzinwekkende en gewinzoekende leugen van volksregering te onthullen, die een essentieel bestanddeel is van het liberalisme, die wordt verspreid door egoïstische groepen kapitalisten, verkondigd door allerlei internationalen, in stand gehouden door demagogie die de ijdelheid van de massa's streelt en bijdraagt aan het veiligstellen van invloed en leiderschap voor diverse obscure krachten die in een beter beheerde staat onmogelijk zouden zijn. Daarom verwerpen de Duitse socialisten onvoorwaardelijk elke vorm van politieke verkiezing, elke verkiezing door politieke partijen en groepen die altijd anoniem blijven, en dringen zij daarentegen aan op de noodzaak om een systeem van volksvertegenwoordiging door beroepsstanden in te stellen.

Deze eisen betekenen principieel het einde van alle politieke partijen en welke parlementen ze ook hebben gevormd. Door hun aard hebben politieke partijen een vitaal belang bij het verscheuren van het volk in facties, want ze bestaan door het produceren van een dergelijke kloof, en hun belangrijkste taak is het bevorderen en intensiveren van allerlei tegenstellingen door middel van de pers, openbare bijeenkomsten, enz. Een echte volksgemeenschap kan daarom alleen worden gevestigd door de vernietiging van het bestaande partijstelsel.

Als ik hier onveranderd reproduceer wat over deze kwestie verschijnt in de eerste editie (1931) van de *Aufbau des Deutschen Sozialismus*, is dat alleen om te laten zien op hoe ontoereikende, halfhartige en daarom onwaarachtige manier de regering van Hitler deze primaire eis van de Duitse Revolutie vervulde. De noodzakelijke en eminente gewenste ontbinding van politieke partijen werd gestopt wat betreft de ontbinding van de Hitleriaanse partij; het (slechte en corrupte) systeem van heerschappij door politieke partijen werd vervangen door het (nog slechtere en nog corruptere) systeem van heerschappij door een monopolistische partij. Alle klachten over het partijstelsel gelden met verdubbelde kracht voor het monopolistische partijstelsel van het Hitler-regime, dat alle nadelen van het meerpartijenstelsel heeft en geen van de voordelen ervan. Naar mijn mening is de parlementaire vorm van partijregering onvergelijkbaar verkieslijk boven elke vorm van ongecontroleerde persoonlijke of partij-dictatuur – niet vergetend dat er variëteiten zijn van parlementaire partijregering, variërend van het ideaal-democratische systeem van het Zwitserse kanton Appenzell via het conservatief-democratische systeem van Groot-Brittannië tot het demagogisch-democratische systeem van de Weimar-republiek.

Het feit dat er zulke diversiteiten zijn binnen het veld van parlementaire democratie toont aan dat waar er verschillende voorwaarden zijn, op verschillende tijden en onder verschillende ontwikkelingsomstandigheden, er onderscheidende vormen van democratie kunnen zijn, en dat het daarom op ons rust om te bestuderen welke nieuwe soorten democratie vereist kunnen worden door de bestaande omstandigheden. Noch mogen we het signaalfeit vergeten dat tijdens de laatste decennia van de westerse sociale evolutie overal een ‘massificatie’ van het volk gaande is geweest die niet anders dan gewichtige gevolgen kan hebben. Door de snelle groei van steden, van enorme steden, tentakelachtige steden, zijn mensen ontworteld uit het platteland en ‘geïntellectualiseerd’ op een manier die hun gezonde instincten heeft verzwakt; dit ging gepaard met een groeiende neiging om zowel machines als sport te overschatten, die op hun beurt de algemene ontgeestelijking van het leven versnelden. Het netto resultaat is de noodlottige verandering van volkeren in louter massa’s geweest, een verandering die in toenemende mate alle Europese naties heeft beïnvloed. Elders, waar ik de kwestie in detail bespreek, heb ik concrete voorbeelden gegeven van deze trend en haar effect op het politieke leven. Hier zal het voldoende zijn om mijn conclusie te herhalen dat deze rampzalige verandering van volk naar massa noodzakelijkerwijs het verval van alle oude vormen van democratie met zich meebrengt – een verval dat zo opvallend wordt tentoongesteld door de goedkope methoden van de massapolitieke partijen van vandaag.

Een logische conclusie hieruit, versterkt door kennis van wat er in Duitsland is gebeurd, is dat de heropleving van de oude partijen onmogelijk is geworden. De passieve acceptatie door het Duitse volk van deze (nog steeds niet meer dan half voltooide) werkingen van de regering van Hitler toont zeer duidelijk [in 1936] hoe accuraat mijn diagnose van de situatie vijf jaar geleden was, en hoe de regering van Hitler in dit opzicht de wil van de Duitse Revolutie heeft vervuld.

B. Beroepsraden

Het is daarom van het grootste belang om een nieuwe vorm van democratie te vestigen die de gebreken

van de oude soorten vermijdt, die rekening houdt met de 'massificatie' die heeft plaatsgevonden, die de gevaren die daaruit zijn voortgekomen tegemoet treedt en deze binnen haar eigen structuur overwint – terwijl ze tegelijkertijd probeert deze desintegratie te stoppen en, voor zover mogelijk, om te keren. Dit zal alleen mogelijk zijn als we opnieuw de machtige energieën van zelfbestuur kunnen bevrijden, het kader van de samenleving versoepelen, het volk opvoeden door systematisch politieke verantwoordelijkheid aan te moedigen in de allerlaagste lagen van de gemeenschap, en zo een ondersteunende laag consolideren, zonder welke autoritaire democratie onmogelijk is.

We moeten daarom, in plaats van de bureaucratisch dictatoriale staat van fascistische, bolsjewistische of parlementaire onverantwoordelijkheid, de echt populaire staat van Duitse democratie en aristocratische verantwoordelijkheid creëren. De principes en vormen van een aristocratisch verantwoorde manier van het leiden van de staat zijn uiteengezet in de eerste vier secties van dit hoofdstuk. We moeten nu de principes en vormen van supervisie en samenwerking door het volk overwegen, van zelfbestuur door de standen, van wat ik 'Duitse democratie' noem.

Uitgaande van de conservatieve opvatting die hierboven is uiteengezet dat een mens alleen geldige oordelen kan vellen over zaken en personen die hij kent uit zijn eigen prestaties en uit persoonlijke ervaring, komen we bij het beroep als de basis van elke 'keuze', elke verkiezing, die de individuele Duitser kan maken in zijn eigen sfeer van prestatie en persoonlijke ervaring. Daarmee wordt een andere vitale eis vervuld, gebaseerd op de conservatieve opvatting, dat alleen die burgers zitting en stem in het Thing hebben die een voorgeschreven minimum aan prestaties leveren ten behoeve van de gemeenschap, met andere woorden, alleen zij die werken.

De eis dat de kiezers persoonlijk bekend moeten zijn, wordt vervuld door het feit dat de 'kiesdistrict' de kleinste 'administratieve eenheid' zal zijn – de kring. De Duitse burger zal daarom één primaire electorale handeling verrichten, binnen zijn eigen beroep en zijn eigen kring.

In elke kring zullen vijf beroepsraden worden gekozen, namelijk:

de Arbeidersraad van de Kring,
de Boerenraad van de Kring,
de Raad van de Vrije Beroepen,
de Raad voor Industrie en Handel,
de Raad voor Werknemers en Ambtenaren.

Elke beroepsraad van de kring zal bestaan uit vijfentwintig leden, gekozen voor drie jaar. Deze beroepsraden zullen de enige volksvergaderingen zijn die het resultaat zijn van algemene, gelijke, geheime en directe verkiezing door personen die actief zijn in een beroep of daaruit met pensioen zijn gegaan. Ze zijn uitsluitend beroepsvertegenwoordigingen van personen die verenigd zijn door gemeenschappelijke belangen. Dit feit bepaalt hun werkterrein. De beroepsraden zullen zich bezighouden met alle beroepsbelangen; zullen toezicht houden op lonen, arbeidsomstandigheden, beroepsopleiding, enz.; zij zullen de deskundigen zijn die door het nationale bestuur worden geraadpleegd over alle beroepsvragen; en bovenal zullen zij beslissen over zaken van lenen en 'erfelijke rechten'. Zij alleen zullen de kandidaat voordragen voor elk leen dat vacant wordt, en de staat zal de betreffende kringpresident bekrachtigen – of anders weigeren te bekrachtigen, in welk geval de betrokken beroepsraad een nieuwe voordracht zal moeten doen. De beroepskiezer zal natuurlijk zijn uiterste best doen om als leden van de beroepsraad de personen te kiezen die het best geschikt zijn voor hun taak, geleid door kennis van de kandidaten zowel in het beroepsleven als in het privéleven.

De verdere ontwikkeling van de beroepsraden zal overeenkomen met de structuur van het bestuur op deze manier, dat de beroepsraden van de kringen de vijf beroepsraden van de provincie zullen kiezen, elk bestaande uit vijftig leden, behorend tot het betreffende beroep; en de beroepsraden van de provincies zullen de vijf beroepsraden van het Rijk kiezen, elk bestaande uit honderd leden, behorend tot het betreffende beroep. Het beslissende kenmerk hier is dat deze verkiezingen van de provinciale kamers en de rijkskamers niet primair zijn, maar indirect; niet door de uiteindelijke kiezers, maar door de leden van de eerstvolgende lagere graad van beroepsvertegenwoordiging. Het doel hier is natuurlijk om te verzekeren dat de meest capabele en effectieve beroepsvertegenwoordigers opklimmen naar de hogere organen, wat des te zekerder wordt gegarandeerd door indirecte verkiezing zonder enige canvassing van het primaire electoraat, omdat de verkiezing van de meest geschikten in het belang is van elk beroep.

De leden van de provinciale beroepsraad zullen voor vijf jaar worden gekozen, die van de rijksberoepsraad voor zeven jaar. Het werkterrein van de hogere raden zal identiek zijn aan dat van de kringraden. Plaatsvervangers zullen moeten worden gekozen voor een lagere raad in plaats van degenen die benoemd zijn tot een hogere raad. Zo zullen de beroepsraden de belangen vertegenwoordigen van alle actieve werkers in Duitsland.

Het is belangrijk op te merken dat het zelfbestuur van deze raden absoluut onafhankelijk zal zijn, terwijl in Italië en Rusland de staat en de respectieve monopolistische partijen het zelfbestuur van de actieve werkers domineren (dat wil zeggen, ermee interfereren). Dit is vooral duidelijk in Italië, waar alleen leden van de Fascistische Partij of de fascistische vakbonden verkiesbaar zijn en stemrecht hebben, waardoor de vertegenwoordiging van de actieve werkers beperkt is tot een kleine fractie van de bevolking (zorgvuldig gezeefd door de organen van de staat), bestaande uit personen ten opzichte van wie de massa's actieve werkers geen rechten hebben. (Het is hier in Duitsland onder de regering van Hitler hetzelfde, zonder zelfs maar het geringste fragment van de corporaties.)

Het is enigszins anders in Rusland, waar (in theorie althans) de hele massa actieve werkers kiesrecht heeft. Toch hebben de verschillende categorieën actieve werkers verschillende stemkrachten, en sommige zijn uitdrukkelijk uitgesloten van kiesrecht. Vijf boerenstemmen komen overeen met één arbeidersstem – hoewel ons wordt verteld dat er bij de volgende verkiezingen een verandering zal komen; en veel personen die betrokken zijn bij 'burgerlijke' beroepen, met name de intellectuele beroepen, zijn uitgesloten van kiesrecht. Het is veelzeggend dat in Rusland de moties waarop gestemd moet worden door de partij worden bepaald en slechts door de vergaderingen 'goedgekeurd' hoeven te worden. Ook noteren we in Rusland een zeer opmerkelijk feit dat terwijl in de raden van de lagere graad veel niet-partijleden zijn (natuurlijk personen die acceptabel zijn voor de partij), er een veel groter aandeel communisten is in de middenklasse-organen, en de hoogste raden uitsluitend uit partijleden bestaan. Dit betekent dat er geen echte, onafhankelijke, democratische vertegenwoordiging kan zijn van de belangen van alle actieve werkers.

Daartegenover staat de strijdkreet van het Duitse socialisme dat wij een onbeperkt, echt democratisch zelfbestuur door alle actieve werkers van de bevolking zullen waarborgen. Er mag geen invloed worden uitgeoefend door, noch afhankelijkheid zijn van, enige machtige groep van partij, en allerminst van de staat. Wat de staat ook mag wensen, onder het Duitse systeem zal elke Duitser die het vertrouwen geniet van anderen die hetzelfde beroep uitoefenen, zijn weg kunnen vinden naar de hoogste ambten waarmee de staat wordt gecontroleerd en geleid; zelfs lid worden van de Rijksstandenkamer of de Grote Raad. Dit zal de meest complete democratie betekenen die haalbaar is en zonder kans op ontaarding in demagogische heerschappij.

C. Standenkamers

Aangezien de beroepsraden van de kring, de provincie en het Rijk niets anders zullen vertegenwoordigen dan beroepsbelangen, moeten ze worden aangevuld met algemene volksvertegenwoordiging. In elke administratieve eenheid (kring, provincie, Rijk) zal dientengevolge uit haar beroepsraden een Standenkamer worden gevormd, als volgt. De Kringstandenkamer zal bestaan uit vijfentwintig personen gekozen door de beroepsraden van die kring en drie extra leden benoemd door de kringpresident. Deze genomineerden moeten eminente en gerespecteerde inwoners van de kring zijn. De Provinciale Standenkamer zal bestaan uit vijftig personen gekozen door de beroepsraden van de provincie en vijf extra leden benoemd door de president van de provincie. De Rijksstandenkamer zal bestaan uit honderd personen gekozen door de beroepsraden van het Rijk en tien extra leden benoemd door de president van het Rijk.

Van doorslaggevend belang voor de samenstelling van de Standenkamers is ervoor te zorgen dat zij de sociologische stratificatie van de kring, de provincie of het Rijk getrouw weerspiegelen. Om deze reden zullen de verschillende beroepsraden niet elk hetzelfde aantal leden kiezen voor de betreffende Standenkamer, maar een aantal proportioneel aan de samenstelling van de bevolking in het betreffende administratieve gebied. Als bijvoorbeeld in een provincie 40% arbeiders, 25% boeren, 10% handelaren, 10% beoefenaars van vrije beroepen en 15% werknemers of ambtenaren zijn, dan moet de samenstelling van de Standenkamer dezelfde respectieve verhoudingen omvatten. Van de vijftig leden van deze Provinciale Standenkamer zouden er twintig industriële arbeiders zijn; twaalf boeren; vijf handelaren; vijf leden van de vrije beroepen; acht werknemers of ambtenaren. Een noodzakelijke beperking hierbij zou zijn dat geen enkel beroep meer dan 50% van de leden van de Kamer mag hebben, zodat het niet mogelijk is dat een van de standen een duidelijke meerderheid over de anderen heeft.

In elk administratief gebied zou het presidium van een Standenkamer worden gevormd door de vijf voorzitters van de beroepsraden. Het werkterrein van een Standenkamer verschilt fundamenteel van dat van een beroepsraad. De Standenkamers vormen een belangrijk deel van het staatsbestuur en de staatsleiding. Hun samenwerking in elke overheidsmaatregel is direct, voor zover elk decreet van een kringpresident of provinciale president de goedkeuring van de betreffende Standenkamer zou vereisen. Bovendien, zoals uitgelegd in sectie vier van dit hoofdstuk, zullen de kringpresident en de provinciale president het vertrouwen van hun respectieve Standenkamers moeten genieten voor de juiste uitvoering van hun officiële taken.

Het vetorecht dat een Kringstandenkamer of een Provinciale Standenkamer bezit, wordt pas effectief wanneer het voor de tweede keer, over dezelfde kwestie, na een interval van een jaar wordt uitgeoefend. Deze maatregel snijdt aan twee kanten: enerzijds voorkomt het de vertraging van maatregelen die dringend nodig zijn voor het welzijn van de staat; anderzijds zal de permanente handhaving van een impopulaire maatregel, of het voortzetten in functie van een impopulaire president, worden verhinderd door het systeem van volksvertegenwoordiging. Daarnaast zal de activiteit van de Standenkamers het mogelijk maken hun gezaghebbend toezicht te houden op het hele staatsbestuur in het gebied onder hun controle, en vooral hun samenwerking in zaken van consumptie, prijzen, kwaliteit, enz. De duur van de Standenkamers, in overeenstemming met die van de beroepsraden, zal drie jaar zijn voor de kring, vijf voor de provincie, zeven voor het Rijk.

De speciale taken van de Rijksstandenkamer als wetgevend orgaan, en de verdere taken van haar presidium van vijf (bestaande uit de voorzitters van de vijf rijksberoepsraden), zijn besproken in sectie drie van dit hoofdstuk. Niet onbelangrijk is het te vermelden dat vertegenwoordigende diensten in de beroepsraden en Standenkamers eervol zullen zijn. Compensatie zal worden toegestaan voor verlies van

tijd en eigen kosten, maar er zal geen financieel voordeel zijn in het bekleden van een dergelijke post. De beslissende belangrijkheid van dit schema voor de vertegenwoordiging van de standen ligt in het feit dat daardoor de volkswil tot uitdrukking kan komen in het hele werk van bestuur, ongeacht wat de staatsautoriteiten doen of wensen te doen.

Het onderscheid tussen beroepsraden en Standenkamers, zowel wat betreft hun samenstelling als wat betreft hun taken, is van het grootste belang. Terwijl de beroepsraden uitdrukking en invloed geven aan de verticale stratificatie van het Duitse volk, vertegenwoordigen de Standenkamers de horizontale stratificatie en geven zo een doorsnede door de belangen van verschillende delen van de bevolking in alle gebieden van het Rijk. De raden vertegenwoordigen puur beroepsbelangen, zodat hun taken dienovereenkomstig beperkt zijn tot de specifieke beroepen en de relatie hiervan tot de staat; maar de Kamers verzekeren de localities van een algemene volksvertegenwoordiging en vormen daardoor een belangrijk deel van het algemene staatsbestuur en de staatsleiding. Van bijzondere betekenis is dat daardoor een directe en duurzame volkse controle op de staat en haar ambtenaren in alle delen van het staatsapparaat zal worden verzekerd.

In de fascistische staat is er geen dergelijke controle; in de bolsjewistische staat kan deze alleen worden uitgeoefend ‘via de partij’ (die vrijwel identiek is aan de staat); en in de parlementaire staat kan controle in het beste geval alleen worden uitgeoefend door de regering af te zetten, wat vaak een moeilijke zaak is. Maar de Kring- en Provinciale Standenkamers, met hun vetorecht over kringpresident en territoriale president, kunnen het staatsapparaat permanent, direct en effectief controleren; kunnen het van onder tot boven controleren door middel van onafhankelijke volksvertegenwoordigers. Hiermee realiseren we het idee van een volksstaat in tegenstelling tot bureaucratie.

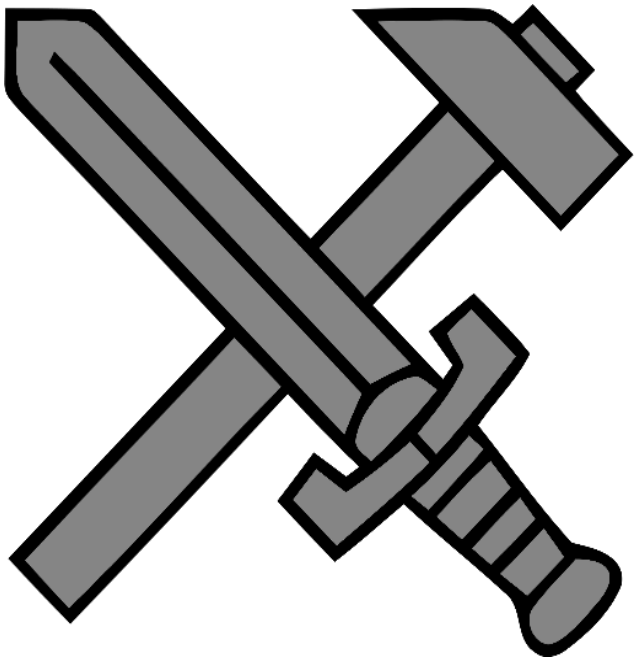

Hamer en zwaard, symbool van het Strasserisme

Alfred Rosenberg

Een fragment uit Alfred Rosenbergs politieke testament van 1946,
waarin een vorm van meerpartijen-nationaalsocialistische democratie wordt beschreven

Op het eerste gezicht lijkt Alfred Rosenberg misschien geen typisch voorbeeld van heterodox politiek denken. Algemeen beschouwd als de theoreticus en 'politieke filosoof' van de Hitlers nationaalsocialistische beweging, was Rosenberg een diep ideologisch man wiens wereldbeeld en houding zelfs door zijn collega's en tijdgenoten binnen de NSDAP als star konden worden gezien – zeker de geallieerde autoriteiten in Neurenberg beschouwden hem als een verstokte fanaticus, en hij werd aangeklaagd als oorlogsmisdadiger. Toch toonde Rosenberg bij vlagen zijn eigen onafhankelijke kant, met name in zijn positie als Rijksminister voor de Bezette Oostelijke Gebieden en vooral in zijn naoorlogse memoires (in het Duits gepubliceerd als *Letzte Aufzeichnungen*), geschreven in de periode 1945-1946 terwijl hij als beklaagde gevangen zat tijdens de processen van Neurenberg. In zijn memoires is Rosenberg opmerkelijk openhartig over de fouten en tekortkomingen van het Derde Rijk en de NSDAP. Hoewel hij consequent nationaalsocialisme verdedigt als een groot en nobel ideaal, betoogt hij ook dat het misbruik en de demoralisatie ervan Duitsland naar de ondergang hebben geleid – of dat nu kwam door de excessen en de overweldigende reikwijdte van de SS-politiestaat, het misbruik van het rechtssysteem, de almachtige rol van de partij, of zelfs de acties van zijn Führer Adolf Hitler, die volgens Rosenberg een groot man was die ten onder ging aan hoogmoed. Een van de meest interessante gedeelten bevindt zich nabij het einde van het boek, waar Rosenberg kritiek levert op het te autoritaire politieke systeem van het Rijk, betoogt dat Hitlers rol als dictatoriale Führer oorspronkelijk slechts als tijdelijke maatregel was bedoeld, en een ideaal, democratisch, meerpartijen-nationaalsocialistisch systeem schetst dat hij (vrij onrealistisch) lijkt te suggereren als geschikt voor Duitsland zodra het bevrijd zou zijn uit zijn huidige staat van nederlaag en geallieerde bezetting. Dit gedeelte van Rosenbergs memoires is hieronder weergegeven, afkomstig uit de verkorte vertaling van Ostara Publications. Ik heb enkele kleine aanpassingen aan de tekst gemaakt om verschillende onvertaalde delen uit de originele Duitse editie toe te voegen.

Mijn politieke testament

Fragment uit Alfred Rosenbergs Memoires (1946)

Alleen Hitler kon de hoogste leider zijn: zijn opvolger had gekozen moeten worden

Het leiderschap van Hitler was het noodzakelijke resultaat van een grote nationale ontwaking, de Führerstaat een organisch gezonde hercreatie van het idee van het Rijk. Leiderschap verschilt evenveel van heerschappij als van chaos. Tiran en massa's horen net zo bij elkaar als leider en volgeling. Beide zijn alleen mogelijk als ze gepaard gaan en samengebonden zijn in een gemeenschappelijke plicht. De steeds grotere macht die aan Hitler werd gegeven, was een tijdelijke uitzondering, alleen toelaatbaar na een veertien jaar lange test. Dit was niet een van de doelen van het nationaalsocialistische idee van de staat.

De eerste leider moest aan de macht komen zoals Hitler dat deed. Alle anderen zouden gekozen moeten worden om slechts voor een beperkte periode te dienen. Zo was het voorzien, hoewel er geen kiescollege werd opgericht. Voor de Orde-Raad van eenenzestig mannen uit alle lagen van de bevolking zou iedereen zelfverzekerd en vrij moeten kunnen spreken, en dat ook moeten doen. Voor deze raad zou elke minister zijn maatregelen moeten verdedigen. Het was het nationaalsocialistische plan om voor elke taak een sterke persoonlijkheid te vinden en die persoon alle benodigde autoriteit te geven.

Adolf Hitler brak later deze regel die hij zelf had opgesteld toen hij, praktisch gezien, de politiechef boven de minister van Binnenlandse Zaken plaatste, toen hij in steeds grotere aantallen speciale afgevaardigden toestond in te breken in activiteitsgebieden die door verkiezingen waren afgebakend, en toen hij meerdere afzonderlijke functies liet samenvloeien in één nieuw ambt. Natuurlijk kunnen dit noodmaatregelen zijn geweest, gerechtvaardigd in tijden van revolutie en oorlog; maar ze mogen nooit als permanente praktijken worden getolereerd. Zo was de minister van Cultuur van het liberale tijdperk in zijn tijd integraler dan de Rijksminister van Onderwijs van de nationaalsocialistische staat. Omdat kunst, wetenschap en onderwijs bij elkaar horen, is het niet nodig om de wetenschap over te laten aan een musicoloog. In een groot volk zullen er altijd een zeker aantal mannen zijn, artistiek in de beste zin van het woord, die deze eenheid werkelijk begrijpen. Een Propagandaministerie is volledig overbodig. Een Informatieafdeling in het kantoor van de Rijkskanselier is voldoende. De politiechef mag nooit de rang van minister hebben, maar moet ondergeschikt zijn aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken, noch mag hij een ander politiek ambt bekleden.

Of het staatshoofd ook Rijkskanselier zou moeten zijn, zoals in de Verenigde Staten van Amerika, is iets dat later kan worden beslist. Gezien de bewezen neiging van de Duitser om alles fundamenteel te zien, lijkt het veiliger om deze twee posities gescheiden te houden (waarbij de kwestie van gezag over de strijdkrachten zorgvuldig moet worden afgewogen). De Rijkskanselier mag echter nooit de beslissende stem in de regering hebben, maar moet zich, zolang hij in functie is, beperken tot het slechts sturen van het beleid.

De verkiezing van een lichaam van zogenaamde volksvertegenwoordigers lijkt een noodzaak te blijven. Proportionele verkiezingen hebben echter eerder tot chaos geleid. Wat het meest evident is, is de noodzaak om een verkiezingsmethode te vinden die regeren mogelijk maakt. Niemand kan een volk regeren als drie partijen een coalitie vormen en een vierde met slechts een paar leden de balans van de macht houdt. De zogenaamde rechtvaardigheid van het niet verspillen van een enkele stem is in werkelijkheid een bewijs van de grootste plichtsverzaking jegens de hele natie. Daarom moet de verkiezingsmethode, zonder te proberen de Engelse verkiezingen met hun kleine kiesdistricten en persoonlijke campagnes in elk district na te apen, ervoor zorgen dat een meerderheid wint en de

anderen verliezen. De Rijkssenaat, deels gekozen en deels benoemd uit geselecteerde mannen, moet als functie hebben de vertrouwelijke correctie van open parlementaire discussies door de regering. Een eenpartijstelsel was in 1933 gerechtvaardigd en historisch zelfs een noodzaak. Maar het was een historische fout om te proberen dit voor eeuwig in stand te houden. Dit zou toch onmogelijk zijn geweest, aangezien na Hitlers dood minstens drie verschillende groepen binnen de Nationaalsocialistische Duitse Arbeiderspartij het politieke toneel zouden hebben betreden.

Nationaalsocialisme was op een bepaald moment als het ware een vervangende natie, toen het land bedreigd werd met ontbinding door tweeëndertig afzonderlijke partijen. De oude partijen van de klassen- en godsdienstoorlogen waren verouderd en hadden hun nut overleefd. Ze waren in veel opzichten niet meer dan lege hulzen geworden en moesten worden hervormd. Dit was even onvermijdelijk als het aftreden van de drieëntwintig Duitse dynastieën in 1918. Zo was het de historische taak van nationaalsocialisme om de spiritueel-politieke basis van het leven (nationalisme en socialisme) te worden voor het hele volk. Met deze nationale eenheid niet langer betwist, zouden bepaalde vleugelgroepen getolereerd zijn. Maar hoewel dit wenselijk leek voor een groot aantal mensen, werd het nooit goedgekeurd door Hitler, die (samen met Ley, Goebbels en de rest) een goed principe doodreed. Dit nieuwe idee zal op de een of andere manier de spirituele basis voor de toekomst moeten zijn. Wat ervaring ons leerde, mag nooit meer worden vergeten.

Omdat we zullen moeten rekenen op meer dan één politieke groep, vervalt automatisch de nationaalsocialistische identificatie van partij met staat. In feite bracht deze identiteit, tussen 1933 en 1945 nooit volledig begrepen in haar effect, de meest fundamentele wetten die het leven van een volk regeren in gevaar. Niemand van ons kan beweren dat we het dictaat niet hebben gesteund: de partij regeert de staat. Een tijdlang was dit gerechtvaardigd, want toen was het niet de staat die ons schiep, maar wij die de staat hadden geschapen. Dat is waar, maar leefden we niet al in een duizendjarige staat – een staat die de partij moest dienen? Dit diffuse dualisme kon niet worden overwonnen door een personele unie terwijl het partijbureau op ministerieel niveau werkte aan de beëindiging van deze zelfde unie. Dit zou simpelweg de voortzetting hebben betekend van een dictatuur van de voorkamer. In verband met het toekomstige meerpartijenstelsel zal de positie van de vertegenwoordigers van de afzonderlijke staten waaruit het Rijk bestaat, onafhankelijk moeten zijn.

De oprichting van het ambt van Rijksstadhouder was in principe gezond. De soevereiniteit van het Rijk werd gehandhaafd, terwijl de verschillende deelstaten tegelijkertijd zichzelf mochten besturen. Dat dit deelstaatregeringen vereist (en misschien zelfs Radenkamers), hoewel niet noodzakelijkerwijs deelstaatparlementen, is duidelijk, al was het maar om de nationale kracht te behouden. (De vertegenwoordigers die uit een bepaalde deelstaat in de Rijksdag worden gekozen, zouden trouwens ook de meerderheid van deze Radenkamers kunnen vormen).

Het nationaalsocialisme ontaardde in juridisch centralisme, maar ook in particularisme in de praktijk. Nooit was de eenheid van een centrale administratie duidelijker een noodzaak dan vandaag, nu het Rijk in vier zones is verdeeld. Dit zou dan de basis kunnen zijn: de benoeming door het staatshoofd van Rijksstadhouders (die ook dienen als voorzitters van de deelstaatregeringen), kandidaten voorgedragen door de Rijkskanselier. De specifieke belangen van de afzonderlijke staten worden gewaarborgd door Radenkamers, door vertegenwoordigers gekozen in de Rijksdag en door vertegenwoordigers in de Senaat. De schokkende degeneratie van de politiemacht in het Derde Rijk maakt het verplicht dat onafhankelijke rechters en een eerlijk proces opnieuw de veiligheid van het individu garanderen.

Beproefde Europese methoden moeten de gemeenschap beschermen. Zelfs de slimst bedachte grondwet kan geen permanente veiligheid garanderen. Als een democratie neigt naar chaos, kan het

Führer-principe anderzijds leiden tot een alleenheerschappij. Bovendien kunnen buitenlandse politieke ontwikkelingen leiden tot sociale conflicten, en menselijke passies kunnen, ondanks alle pogingen om ze te onderdrukken, doorbreken.

Het lot laat zich niet beperken door paragrafen. Toch is het belangrijk om te bouwen op een basis die voor iedereen geldig is, wat alleen mogelijk is wanneer het karakter van een volk volledig wordt begrepen: zijn historische reactie op de wereld in het algemeen, zijn leefruimte met zijn eigen inherente wetten, en, zoals vandaag, enige directe ervaring die meer dan ooit tevoren het onderzoek van alle bestaande problemen noodzakelijk maakt.

Het nationaalsocialisme was zowel een ideaal als een organisatie, maar het had nog geen definitieve vorm aangenomen. Dit besef intrigeerde mij lang voor de oorlog, en ik begon te werken aan een uitgebreid boek, voorlopig getiteld *De macht van de vorm*. Het leidmotief was dat in elke gegeven historische situatie revoluties zegevieren door ideeën. Organisaties zijn variabele vormen van utilitarisme. Ze kunnen een revolutie alleen bestendigen wanneer ze vormen worden, dat wil zeggen natuurlijke gewoonten, gemeenschappelijke psychologische houdingen, kenmerkende algemene reacties op de omringende wereld, en uiteindelijk spirituele disciplines. Dit alleen kan een organische continuïteit garanderen als de schepper van het idee dood is en het lot geen acceptabele opvolger heeft geboden.

Alleen een algemene levensvorm – je zou het ook een type leven kunnen noemen, maar nooit een levensschema – kan dan het doel dienen. Dit geldt voor elk gebied van menselijke inspanning. Ik had een ontwerp van ongeveer vierhonderd pagina's klaar – ze verdwenen tijdens de oorlog – dat een beetje scherp was in de uitdrukkingswijze en volledig herschreven en uitgebreid moest worden op een oudere, rijpere leeftijd. Deze geschriften over staat, wetenschap, kerk en kunst gingen verloren (één exemplaar in een schuilkelder in Berlijn, het tweede in een mijn in Opper-Oostenrijk, het derde tussen de papieren die in beslag werden genomen in kasteel Banz). Zelfs vanuit dit perspectief gezien, ging een grote prestatie van de Duitse natie – nationaalsocialisme – in stukken uiteen voordat het de kans kreeg vorm te krijgen.

Als ik een paar gedachten over de vorm van een staat opschrijf, doe ik dit omdat ik de geboorte, de overwinning en de ineenstorting van haar hulpmiddel heb meegemaakt; want de partij was nooit meer dan dat, en de structuur van het Rijk zelf was uit elkaar gehaald zonder ooit weer in elkaar te worden gezet. De volgende schets is puur theoretisch van aard, aangezien het heden te duister is om volledig te analyseren. Ideeën over buitenlands beleid kunnen helemaal niet worden besproken, zoals duidelijk is gezien de bestaande realiteiten. Bovendien kan deze schets onmogelijk in juridische terminologie worden gegoten. Het is niet meer dan een uiting van mijn persoonlijke houding, doelen en principes:

1. Het staatshoofd (Rijkspresident, Führer, Rijksbeschermer, Rijksführer) wordt gekozen door het volk als geheel. De meerderheid van de uitgebrachte stemmen is beslissend. Bij een tweede verkiezingsronde mogen alleen de twee kandidaten met de meeste stemmen deelnemen. De ambtstermijn is vijf jaar. Het staatshoofd is de opperbevelhebber van de strijdkrachten. Een personele unie met het ambt van Rijkskanselier is niet mogelijk. Het staatshoofd kan onbeperkt worden herkozen.

Redenen: De positie van staatshoofd veronderstelt een bekende persoonlijkheid, en daarom lijkt een verkiezing door het hele volk gerechtvaardigd, aangezien onder dit systeem karakter, gevoel en

vertrouwen direct tot hun recht komen, iets dat in Duitsland in overweging moet worden genomen als een echte vertegenwoordiger van de hele natie gekozen moet worden. De Duitser wil geen louter representatieve nulliteit.

Na de huidige ineenstorting van het vertrouwen is een personele unie tussen de ambten van staatshoofd en Rijkskanselier niet langer mogelijk. Om dezelfde reden moeten de strijdkrachten onder het bevel van het staatshoofd staan. Zijn titel kan voor de toekomst worden beslist. Een dynastie hoeft zelfs niet besproken te worden, aangezien persoonlijke eerbied ondenkbaar is, gezien de biologische achteruitgang van een bepaalde familie, los van andere gevaren. Als het mogelijk zou zijn om verkiezingen te houden onder het decimale systeem, zou het politieke ritme overeenkomen met het ritme van de rest van het leven, iets dat niet onderschat mag worden als scheppende kracht.

2. Leiderschap, regering en vertegenwoordiging van het volk liggen in handen van de Rijkskanselier, de Rijkssenaat en de Rijksdag.

De Rijkskanselier wordt geselecteerd door het staatshoofd, de Rijksministers worden benoemd op voorstel van de Rijkskanselier door het staatshoofd. De Rijkskanselier geeft politieke richtlijnen, maar heeft niet de beslissende stem in het kabinet.

Het is de plicht van de Rijkssenaat om de rapporten van de Rijksminister over belangrijke voorgestelde maatregelen door te geven. Zij heeft het recht om eigen voorstellen in te dienen bij de Rijkskanselier. De Rijkssenaat bestaat uit dertig gekozen en eenendertig benoemde leden. De minimumleeftijd van een Rijkssenator is veertig jaar. Dertig senatoren worden gekozen door de Landbouwstand, de Stedenbond, Duitse vakbonden, rectoren van universiteiten en kerken. Zij vereisen de goedkeuring van het staatshoofd. Eenendertig senatoren worden door hem benoemd. De zittingen van de Senaat zijn geheim, en geen enkel lid mag een verslag bijhouden of aantekeningen maken over deze zittingen. De Rijkssenatoren bekleden hun ambt voor vijf jaar, maar het staatshoofd kan hen aan het einde van hun termijn herbenoemen. De Rijkssenaat kan niet worden ontbonden.

De Rijksdag wordt door het volk gekozen voor vijf jaar. Het grondgebied van het Rijk is verdeeld in vijfhonderd kiesdistricten waarin elke partij haar eigen kandidaten kan nomineren. De kandidaat met de meerderheid van de stemmen wordt gekozen.

De Rijkskanselier en de Rijksministers leggen hun geplande politieke maatregelen voor aan de Rijksdag. Deze mag ook wetten initiëren. Als een wetsvoorstel van de Rijksregering in drie lezingen wordt afgewezen, moet de Rijkskanselier zijn ontslag indienen bij het staatshoofd. Het staatshoofd kan een nieuwe Rijkskanselier benoemen, de Rijksdag ontbinden en nieuwe verkiezingen aankondigen, of hij kan de Rijkskanselier in functie houden tot het einde van de Rijksdagtermijn.

De Rijksregering moet aftreden als de Rijkssenaat en de Rijksdag dit met een tweederdemeerderheid eisen. In dit geval moet het staatshoofd een nieuwe Rijkskanselier benoemen, of anders nieuwe verkiezingen voor de Rijksdag aankondigen. Het staatshoofd verklaart de oorlog alleen na overleg met de Rijkskanselier, de president van de Rijkssenaat en de president van de Rijksdag.

Redenen: Continentale democratie met haar proportionele verkiezingssysteem leidt noodzakelijkerwijs tot partij-anarchie. Onder het hierboven geschetste systeem lijkt het mogelijk om continuïteit te bereiken, een echt verantwoordelijke regering, het vermijden van meerderheidsdemagogie, het aantrekken van mannen met werkelijk belangrijke prestaties uit alle lagen van de bevolking voor verantwoorde samenwerking, het voorkomen van een versplintering van de partij.

Deze methode van het selecteren van de Rijkskanselier, het deels benoemen van de Rijkssenaat en het kiezen van de Rijksdag, garandeert het leiderschap zowel de noodzakelijke rechten als de noodzakelijke controles.

3. De leden van de Rijkssenaat en de Rijksdag hebben het recht en de plicht om vrijelijk meningen uit te wisselen. Ze mogen niet ter verantwoording worden geroepen voor hun politieke meningen of op enige manier worden belasterd. In verband met enig ander wettelijk voorzien delict worden zij net zo verantwoordelijk gehouden als elke andere burger. Hun immuniteit is puur politiek.

Redenen: De immuniteit van politici in het democratische Duitsland had vaak groteske gevolgen, voor zover de leden van de Rijksdag actief waren in hun beroepen, maar niet ter verantwoording konden worden geroepen voor hun laster. Dit was evenzeer een schending van de wet als de onverantwoorde politie-arrestaties van het Derde Rijk waren.

4. Om de afzonderlijke Duitse deelstaten te besturen, benoemt het staatshoofd op voorstel van de Rijkskanselier Rijksstadhouders die tegelijkertijd voorzitters zijn van de provinciale regeringen. De Rijksstadhouder is verantwoordelijk voor het benoemen van zijn eigen kabinet. De leden van de Rijkssenaat en de Rijksdag uit zijn provincie staan hem ter beschikking in een adviserende capaciteit. De Rijksstadhouder is gebonden aan de richtlijnen van de Rijksregering. Zijn ambtstermijn is tien jaar.

Redenen: Dit verzekert de eenheid van het Rijk op het gebied van politiek en de principes van algemeen gedrag, maar laat de Rijksstadhouder alle vrijheid voor de culturele ontwikkeling van zijn thuisprovincie. Hij wordt constant geïnformeerd door de senatoren en vertegenwoordigers, zonder belast te worden met een assemblee die in elke provincie een enorme verspilling van energie vertegenwoordigt. De titel van staatsminister zou moeten worden vervangen door die van staatsdirecteur.

5. Inwoners worden geclassificeerd als staatsburgers of staatsleden. Tot de laatsten worden alle recente immigranten gerekend. De Rijksminister beslist wanneer burgerschap kan worden verleend. Alleen burgers hebben het recht op actieve en passieve verkiezing en komen in aanmerking voor benoeming in staatsfuncties. In alle andere opzichten zijn alle staatsburgers en staatsleden gelijk voor de wet.

Persoonlijke vrijheid is gegarandeerd. Arrestaties kunnen alleen plaatsvinden op bevel van de rechtbank. In noodgevallen mag de politie hiervan afwijken, maar moet de zaak binnen drie dagen voor de rechter brengen. In principe kan een rechter niet worden afgezet. Hij is onafhankelijk in zijn oordelen en onderworpen aan alleen de dictaten van de wet en zijn geweten.

De politiechef valt onder de jurisdictie van de minister van Binnenlandse Zaken en mag geen andere post bekleden dan zijn ambt. Het hoogste gerechtshof is het Rijksgerecht. In geval van overlijden, afwezigheid of enige onbekwaamheid van het staatshoofd neemt de president van het Rijksgerecht zijn verantwoordelijkheden over.

Redenen: De mogelijkheid van een differentiatie tussen politieke rechten moet opnieuw in de grondwet worden opgenomen op basis van de ervaringen in verschillende landen. Het is een stimulans voor goed gedrag, maakt het verkrijgen van burgerschap een kwestie van prestatie en elimineert externe, mogelijk financiële factoren uit de verkiezing van politieke leiders. Aan de andere kant voorkomt een uniforme menselijke evaluatie de mogelijkheid van enig minderwaardigheidsgevoel en garandeert het ook de wettelijke gelijkheid van allen.

De verkiezing van een vervanger voor het staatshoofd lijkt ongewenst. In geval van zijn overlijden zou het overnemen van zijn taken door de president van de Rijkssenaat overwogen kunnen worden. De verkiezing van de president van het Rijksgerecht daarentegen zou de wet zelf in staat stellen haar oude, geëerde positie in het Duitse leven te hernemen.

6. De middelen voor het verspreiden van informatie zijn in principe eigendom van de staat, of staan in elk geval direct ter beschikking daarvan, met name de radio en de pers. Het officiële Nieuws- en Informatiebureau valt onder de jurisdictie van de chef van het Rijkskanselarijbureau. Hij verdeelt de voorraden onder alle overheids- en particuliere uitgeverijen. De Rijksstadhouders verstrekken vergunningen voor de publicatie van kranten en stellen de redacteuren aan. Deze laatsten zijn bijdragers aan het algemeen welzijn. Artikelen moeten worden gepubliceerd onder de volledige namen van de auteurs, of identificeerbaar zijn door initialen. Boeken en tijdschriften kunnen vrij worden gepubliceerd.

Redenen: Het misleiden van de publieke opinie door particuliere sensatiezucht is een politieke kanker in alle democratieën en een misdaad tegen het zelfrespect van alle volkeren. Geen verwijzing naar persvrijheid kan rechtvaardigen wat onverantwoordelijke journalisten in de wereldpolitiek hebben aangericht. Aan de andere kant had de poging om het beroep van redacteur met meer waardigheid te bekleden uiteindelijk het tegenovergestelde effect, toen het Propagandaministerie hen onder constante bewaking hield en de uiting van particuliere culturele overtuigingen verbood. Er wordt voorgesteld dat alle partijen, afhankelijk van hun numerieke sterkte, gelicentieerde kranten hebben, waarbij de Rijksstadhouders redacteuren uit hun respectieve gelederen benoemen. Zowel de vrije meningsuiting als de belangen van Rijk en volk zouden zo worden gewaarborgd. (Tegelijkertijd zou er minder papier worden verspild. Duitse bossen mogen niet verder worden uitgeput, noch import worden belast, enkel omwille van sensatiezucht.)

Elke redacteur is verplicht de besproken onderwerpen met alle ernst te behandelen, en de wil om te verbeteren moet zijn leidraad zijn. Andere voorbehouden kunnen veilig aan het leven zelf worden overgelaten om te bepalen. Op het gebied van culturele en wetenschappelijke tijdschriften heeft particuliere initiatiefvrijheid de vrije hand. De chef van de Rijkskanselarij lijkt de best mogelijke onpartijdige agent om de binnenlandse en buitenlandse nieuwsdienst te leiden en te superviseren. De vraag of de radio volledig onder zijn controle moet worden geplaatst, moet zorgvuldig worden overwogen, aangezien radio veel gebieden bestrijkt. Hetzelfde geldt voor de filmindustrie, vooral in verband met haar wekelijkse nieuwsreels.

7. Onze jeugd is de toekomstige generatie van het volk als geheel. Zij heeft het recht om zich vrij te organiseren in bonden. Deze bonden mogen echter niet de jeugdorganisaties zijn van politieke partijen en sociale of confessionele groepen. Het centrale bondleiderschap, gevormd door vertegenwoordigers van de afzonderlijke bonden, staat onder toezicht van de president van de Senaat. Hij keurt statuten en reglementen goed en wijst fondsen toe voor jeugdschuilkelders, wandelingen enzovoort.

Redenen: Jeugdgroepen van de oude partijen waren vaak de oorspronkelijke brandhaarden van onenigheid onder het volk. Hetzelfde geldt voor confessionele jeugdorganisaties waarin de basis werd gelegd voor het particularisme van het Katholieke Centrum of de Evangelische Bond. In de Hitlerjugend leidde exclusiviteit, na de aanvankelijk gezonde geest, tot een discipline die ondraaglijk was voor zowel jeugd als ouders, en in de administratie tot een verwaandheid die een zeer ongezond effect had op het karakter. De Hitlerjugend als opvolger van een verouderde jeugdbeweging mag echter niet zomaar worden vergeten. Wat naar de toekomst moet worden meegenomen, zijn zelfdiscipline, het verlangen

naar eenheid, de erkenning door de leiders van hun verantwoordelijkheid voor de fysieke en mentale gezondheid van de jonge generatie.

Toezicht door de president van de Rijkssenaat lijkt wenselijk, aangezien hij niet betrokken is bij de dagelijkse politiek, hoewel hij direct betrokken is bij de begeleiding van het groeiende leven. Het staatshoofd zelf mag niet worden belast met organisatorische problemen.

8. Alle Duitsers hebben het recht om zich te organiseren in politieke partijen en bijeenkomsten te houden. Voorwaarde is de erkenning van de eenheid van Rijk en volk, en de afwezigheid van klassen- en confessionele discussies.

Redenen: Dit punt verdient zorgvuldige overweging. Hoe kunnen we verzekeren dat er nooit weer een historische noodzaak komt voor een nieuwe 9 november 1918 of een nieuwe 8 mei 1945? Hoe kunnen verdeeldheid en eenheid naast elkaar bestaan? Hoe kunnen wegen en middelen eerlijk worden bevochten als er geen gemeenschappelijk doel is dat een basis biedt voor discussies? Pas nadat deze vragen zijn beantwoord, kan het sociale leven worden georganiseerd. Het is ondenkbaar dat een partij orders van buiten het Rijk aanneemt, hoe die orders er ook uitzien.

Bovendien zou het door een speciale wet moeten worden gewaarborgd dat de partijen geen partijtroepen oprichten, behalve voor de ordedienst bij bijeenkomsten. Incidentele ordelijke parades kunnen zeer goed worden gehouden zonder dergelijke detachementen. Het opbreken van een bijeenkomst moet streng worden bestraft met het verbieden van een provinciale organisatie, of zelfs een hele partij, waarvan de leiders schuldig zijn bevonden.

9. Economische en sociale organisaties zijn verenigd in de Landbouwstand en in de Duitse Vakbonden (Arbeidsfront?). Beroeps- en culturele groepen hebben het recht om zich te organiseren zoals zij dat passend achten. Gewetensvrijheid en godsdienstvrijheid behoren tot de fundamentele rechten van de Duitsers.

Redenen: Het gezonde vakbondsidee werd het slachtoffer van partijvetes. Klassenstrijd en confessionele oorlog probeerden vakbonden om te vormen tot een reservoir van kiezers voor hun eigen doeleinden. Het Duitse Arbeidsfront was gebaseerd op het gezonde idee om deze versplintering te voorkomen en samenwerking tussen werknemers en werkgevers te bevorderen in plaats van antagonisme. Een speciale wet zou de mogelijkheid van dergelijke samenwerking moeten garanderen, en een trustee van het Rijk zou moeten worden aangesteld om als neutrale arbiter op te treden. Een commercieel bedrijf is net zozeer een eenheid als een boerderij. Vergelijkbare stappen zouden moeten worden genomen in verband met geschoolde arbeid of ambachtslieden. Details moeten zeer zorgvuldig worden uitgewerkt, en bijzondere aandacht moet worden besteed aan het feit dat de boer, zijn gezondheid en zekerheid, de fundamenten van de natie vormen. Er moet worden beslist of de beroepen (advocaten, artsen enzovoort) verenigd moeten worden in beroepskamers. De Kaiser Wilhelm Academie, de Duitse Academie en andere historische instituten moeten worden gehandhaafd. Universele gewetensvrijheid moet worden gegarandeerd. Het probleem van filmcensuur moet worden opgelost.

Deze basisopzet voor een grondwet die past bij het Duitse karakter en de historische situatie vereist natuurlijk dat er veel gedachten en studie worden gewijd aan een groot aantal problemen. Bijvoorbeeld de bevoegdheden die aan het staatshoofd moeten worden verleend in geval van een nationale noodsituatie, overeenkomend met paragraaf 48 van de Weimar-grondwet; de wenselijkheid dat voormalige staatshoofden en Rijkskanseliers worden benoemd tot Rijkssenatoren; de procedureregels van de Rijkssenaat en de Rijksdag; de organisatiestructuur van de Landbouwstand, de Duitse vakbonden,

de verschillende beroepskamers; de vaststelling dat er geen verslagen worden bijgehouden van de vergaderingen van de Rijksregering; herziening van het strafwetboek, van de Redactiewet (*Schriftleitergesetz*). Dit zijn allemaal zaken van het voortschrijdende leven die niet langer fundamenteel cruciaal zijn. Er zullen verschillende meningen zijn over vormen van pensioenen en verzekeringen, over de relatie van de staat tot de kerken, die de verantwoordelijkheid zijn van politieke partijen en nog niet kunnen worden gedefinieerd in een basisgrondwet. Voor de benoeming van Rijksstadhouders zal ongetwijfeld een gewoonterecht ontstaan, volgens hetwelk zij worden gekozen uit de mannen van de respectieve Duitse deelstaten. Ständen en groepen zullen een zeker groter aantal kandidaten voordragen, die door de Rijkssenatoren aan het staatshoofd worden voorgesteld.

Vandaag is dit alles louter theorie; maar alle grondwetten die tijdens de bezetting zijn opgesteld, zijn geen getuigenissen van een vrije wil, maar slechts onvrijwillige aanpassingen aan die van de bezettende machten. Gezien de positie van de Duitse natie is dit geen aanklacht, maar slechts een vaststelling van een feit. Elke grondwet veronderstelt nationale soevereiniteit en een extraterritoriaal gebied waarin een voorlopige regering, geleid door het wettelijke staatshoofd – grootadmiraal Dönitz – kan beginnen met het werk van het herstellen van het Duitse Rijk. Dit idee van een volkse en gouvernementele eenheid kan niet, mag niet en zal niet worden opgegeven door een natie die twee wereldoorlogen heeft gevochten, noch door de jonge mannen van 1939-1945…

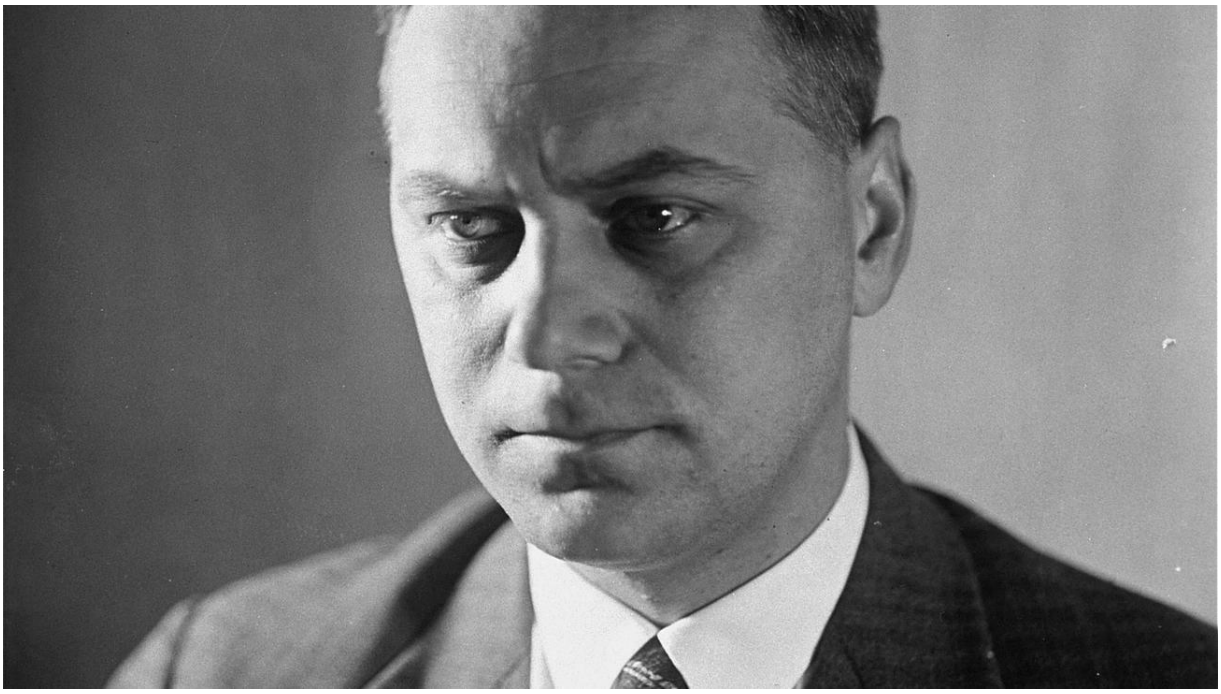

nationaalsocialistische
NaSoBi
bibliotheek